

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Освітнього рівня «Магістр»

на тему: **ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ КАПІТАЛОМ
ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВА
КОМПАНІЯ «ГАРДІАН»**

Виконала: студентка 6 курсу, групи Фін 61
Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)

Ганчар Юлія Ігорівна

(Прізвище та ініціали)

Керівник: **Шолудько О.В.**

(Прізвище та ініціали)

Рецензент: _____

(Прізвище та ініціали)

Дубляни 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

Освітній ступінь «Магістр»

Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри
Фінансів, банківської справи
та страхування**

(підпис)

к.е.н., доцент Грицина О. В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

“06” березня 2023 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Ганчар Юлії Ігорівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

**1. Тема роботи: ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ
КАПІТАЛОМ ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ГАРДІАН»**

керівник роботи **Шолудько О.В., к.е.н., доцент**

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЛНУП від 27.10.2023 р. року № 572/ к-с

2. Термін здачі студентом закінченої кваліфікаційної роботи 20.12.2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: фінансова, бухгалтерська та статистична звітність підприємства, бізнес-плани,

4. Зміст кваліфікаційної роботи:

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансовим капіталом страхової компанії

1.1. Поняття фінансового капіталу та його роль у забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії

1.2. Економічна сутність та принципи управління фінансовим капіталом.

1.3. Основні методи управління фінансовим капіталом.

Розділ 2. Аналіз стану управління фінансовим капіталом Товариства з додатковою відповідальністю страхова компанія «Гардіан»

2.1. Загальна характеристика діяльності страхової компанії

2.2. Оцінка фінансової діяльності страхової компанії

2.3. Оцінка ефективності використання фінансового капіталу.

2.4. Організація управління фінансовим капіталом

Розділ 3. Вдосконалення управління фінансовим капіталом Товариства з додатковою відповідальністю страхова компанія «Гардіан»

3.1. Визначення проблем у сфері управління фінансовим капіталом.

3.2. Розробка рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовим капіталом.

ВИСНОВКИ

Список літератури

5. Перелік графічного матеріалу : рисунки, таблиці

6. Дата видачі завдання «06 березня»2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи
1.	Отримання завдання. Вивчення рекомендованої літератури по темі ДР. Написання аналітичного огляду. Вивчення об'єкту. Аналіз існуючого стану	06.03..2022 р.
2.	Розробка перспективного рішення та його обґрунтування (написання перспективної частини; виготовлення планової основи для основного варіанту роботи).	20.03.2023р.
3.	Розробка та обґрунтування пропозицій щодо реалізації роботи. (написання економічної частини роботи; висновків і пропозицій з реалізації роботи; кінцеве редагування пояснювальної записки; оформлення кінцевого варіанту роботи та інших графічних матеріалів, які представляються до захисту в ЕК).	10.06.2023 р.
4.	Кінцеве оформлення кваліфікаційної роботи (здача пояснювальної записки керівнику ДР; виправлення його зауважень; здача ДР на рецензування; кінцеве оформлення ілюстративних матеріалів, таблиць).	10.09.2023 р.
5.	Підготовка до захисту в ЕК. Пробний захист на випускній кафедрі (написання доповіді й погодження її з керівником ДР; виправлення зауважень у графічній частині).	10.01.2024 р.

Здобувач освіти _____ Ганчар Ю.І.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Шолудько О.В..

Анотація

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні основи управління фінансовим капіталом страхової компанії та розроблено рекомендації щодо його вдосконалення, зокрема розглянуто теоретичні основи управління фінансовим капіталом страхової компанії; проведено аналіз стану управління фінансовим капіталом страхової компанії ТДВ СК «Гардіан»; розроблено рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовим капіталом страхової компанії, пов'язані із розробкою основних параметрів Концепції удосконалення управління фінансовим капіталом та моделі її втілення.

Ключові слова: фінансовий капітал, страхова компанія, власний капітал, фінансовий ризик; ефективність; фінансова стійкість; управління фінансовим капіталом.

Annotation

The thesis investigates the theoretical foundations of financial capital management of an insurance company and develops recommendations for its improvement, in particular, the theoretical foundations of financial capital management of an insurance company are considered; the state of financial capital management of the insurance company LCC IC "Guardian" is analysed; recommendations for improving the management of financial capital of an insurance company are developed, related to the development of the main parameters of the Concept of improving financial capital management and the model of its implementation.

Keywords: financial capital, insurance company, equity, financial risk, efficiency, financial stability, financial capital management.

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансовим капіталом страхової компанії	7
1.1. Поняття фінансового капіталу та його роль у забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії	7
1.2. Економічна сутність та принципи управління фінансовим капіталом.	24
1.3. Основні методи управління фінансовим капіталом.	24
Розділ 2. Аналіз стану управління фінансовим капіталом Товариства з додатковою відповідальністю страхова компанія «Гардіан»	20
2.1. Загальна характеристика діяльності страхової компанії	23
2.2. Оцінка фінансової діяльності страхової компанії	30
2.3. Оцінка ефективності використання фінансового капіталу.	39
2.4. Організація управління фінансовим капіталом	42
Розділ 3. Вдосконалення управління фінансовим капіталом Товариства з додатковою відповідальністю страхової компанії «Гардіан»	46
3.1. Визначення проблем у сфері управління фінансовим капіталом.	46
3.2. Розробка рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовим капіталом.	52
Висновки	57
Список використаних джерел	61

УДК 330.658

Вдосконалення управління фінансовим капіталом Товариства з додатковою відповідальністю страхова компанія «Гардіан». Ганчар Ю.І. Кваліфікаційна робота. Кафедра фінансів, банківської справи та страхування – Львів, ЛНУП, 2024.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні основи управління фінансовим капіталом страхової компанії. Застосовано аналітичний підхід щодо управління фінансовим капіталом ТДВ СК «Гардіан». Окреслено напрями вдосконалення управління фінансовим капіталом об'єкта досліджень.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що визначено проблеми сучасних страхових компаній у сфері управління фінансовим капіталом; розглянуто теоретичні основи управління фінансовим капіталом страхової компанії; проведено аналіз стану управління фінансовим капіталом страхової компанії ТДВ СК «Гардіан»; розроблено рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовим капіталом страхової компанії, пов'язані із розробкою основних параметрів Концепції удосконалення управління фінансовим капіталом та моделі її втілення.

Ключові слова: фінансовий капітал, страхова компанія, власний капітал, фінансовий ризик; ефективність; фінансова стійкість; управління фінансовим капіталом.

ВСТУП

В сучасних умовах господарювання страхові компанії, як і будь-які інші підприємства, стикаються з низкою проблем, пов'язаних з управлінням фінансовим капіталом. Зростаюча конкуренція, зміна зовнішнього середовища, законодавчих вимог вимагають від страхових компаній постійного пошуку шляхів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Управління фінансовим капіталом є одним з ключових факторів забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності страхової компанії. Ефективне управління фінансовим капіталом дозволяє страховій компанії забезпечити достатній рівень власних коштів для виконання страхових зобов'язань; знизити витрати та підвищити прибутковість; розширити спектр страхових продуктів та послуг; розвивати нові напрямки діяльності.

Сучасні дослідження у сфері управління фінансовим капіталом страхових компаній спрямовані стосуються розробки теоретичних основ управління фінансовим капіталом страхових компаній; вдосконалення методів управління фінансовим капіталом страхових компаній; дослідження впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на управління фінансовим капіталом страхових компаній.

Найбільш відомих вчених, які займалися дослідженням проблематики управління фінансовим капіталом страхових компаній належать: А. С. Балабанов, В. В. Ковальов, М. І. Кучеренко, В. Г. Оленченко, О. М. Проняков, В. В. Савчук, М. В. Сіренко, О. В. Федоренко та ін. Ці вчені зробили значний внесок у розвиток теорії та практики управління фінансовим капіталом страхових компаній. Їхні дослідження дозволили розробити теоретичні основи управління фінансовим капіталом страхових компаній, вдосконалити методи управління фінансовим капіталом страхових компаній, проаналізувати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на управління фінансовим капіталом страхових компаній.

Мета та завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні теоретичних основ управління фінансовим капіталом страхової компанії та розробці рекомендацій щодо його вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- розглянути теоретичні основи управління фінансовим капіталом страхової компанії.

- провести аналіз стану управління фінансовим капіталом страхової компанії.
- розробити рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовим капіталом страхової компанії, пов'язані із розробкою основних параметрів Концепції удосконалення управління фінансовим капіталом та моделі її втілення.

Об'єктом дослідження є управління фінансовим капіталом на прикладі Товариства з додатковою відповідальністю страхова компанія «Гардіан».

Предметом дослідження є теоретичні та методичні основи управління фінансовим капіталом страхової компанії, а також практика його застосування.

Новизною даного дослідження є:

- розробка рекомендацій щодо управління фінансовим капіталом для страхової компанії, які базуються на відповідній Концепції розвитку та моделі здійснення процесу управління фінансовим капіталом СК«Гардіан»;

- врахування нових тенденцій у страховому бізнесі. наприклад, розвиток нових страхових продуктів і послуг, зміна поведінки споживачів, вплив технологій на страховий бізнес;

- дослідження наявних проблем управління фінансовим капіталом у страховій компанії, зокрема, ефективності використання капіталу для виконання страхових зобов'язань та впливу фінансових інструментів на фінансову стійкість страхової компанії.

Методи дослідження. Для досягнення поставлених завдань у дипломній роботі використані наступні методи дослідження: аналітичний метод; метод порівняльного аналізу; метод факторного аналізу; метод синтезу.

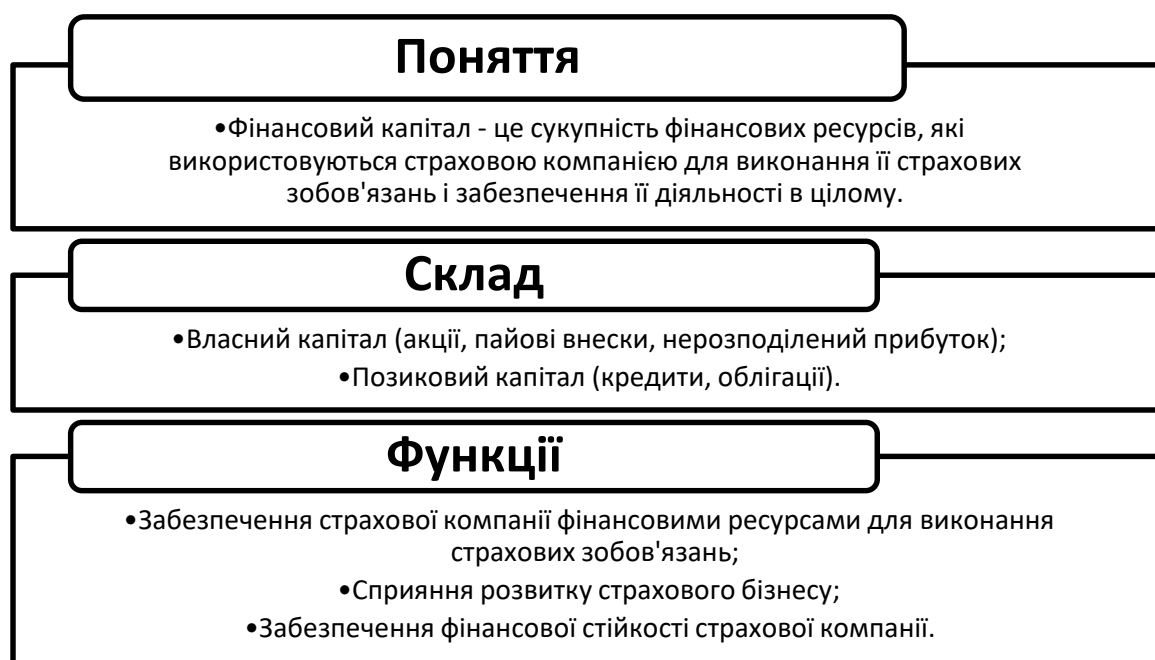
Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається з вступу, чотирьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ КАПІТАЛОМ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1. Поняття фінансового капіталу та його роль у забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії

Фінансовий капітал є одним з найважливіших ресурсів страхової компанії. Він забезпечує страхову компанію фінансовими ресурсами, необхідними для виконання страхових зобов'язань, а також для розвитку бізнесу.

Фінансова стійкість страхової компанії є її здатністю виконувати свої фінансові зобов'язання в довгостроковій перспективі. Вона залежить від багатьох факторів, включаючи рівень фінансового капіталу, структуру капіталу, фінансову політику страхової компанії та стан економіки.

*Рисунок 1.1. Блок-схема "Поняття фінансового капіталу для страхової компанії"**

**Розроблено на основі [6, 10, 15]*

Поняття фінансового капіталу страхової компанії є одним з найважливіших у теорії та практиці страхового бізнесу. Воно було предметом дослідження багатьох українських вчених, які внесли значний вклад у його розвиток.

Перші дослідження фінансового капіталу страхових компаній в Україні були проведені в 70-х роках ХХ століття. У цей період основна увага приділялася визначенню сутності та елементів фінансового капіталу страхової компанії.

У 80-х роках ХХ століття дослідження фінансового капіталу страхових компаній стали більш комплексними. У цей період вчені почали вивчати вплив фінансового капіталу на фінансову стійкість страхової компанії.

У 90-х роках ХХ століття дослідження фінансового капіталу страхових компаній стали більш актуальними, оскільки в цей період в Україні відбулася трансформація страхового ринку. Вчені почали вивчати вплив фінансового капіталу на конкурентоспроможність страхової компанії.

У сучасних умовах дослідження фінансового капіталу страхових компаній продовжуються. Вчені вивчають вплив фінансового капіталу на ефективність діяльності страхової компанії, а також на її адаптацію до змін у зовнішньому середовищі.

На основі досліджень сучасних українських вчених можна сформулювати наступне визначення фінансового капіталу страхової компанії як сукупність фінансових ресурсів, які використовуються страховою компанією для виконання її страхових зобов'язань, забезпечення її діяльності в цілому та досягнення її цілей [14].

Наведене визначення відповідає визначенням, які пропонують такі українські вчені, як:

- А. С. Балабанов, який визначає фінансовий капітал страхової компанії як "сукупність фінансових коштів, які використовуються страховою компанією для виконання її страхових зобов'язань, забезпечення її діяльності в цілому та досягнення її цілей" [1].

- В. В. Ковальов, який визначає фінансовий капітал страхової компанії як "сукупність фінансових коштів, які використовуються страховою компанією для виконання її страхових зобов'язань, забезпечення її діяльності в цілому та досягнення її цілей" [10].

- М. І. Кучеренко, який визначає фінансовий капітал страхової компанії як "сукупність фінансових ресурсів, які використовуються страховою компанією для виконання її страхових зобов'язань, забезпечення її діяльності в цілому та досягнення її цілей" [11].

- В. Г. Оленченко, який визначає фінансовий капітал страхової компанії як "сукупність фінансових коштів, які використовуються страховою компанією для виконання її страхових зобов'язань, забезпечення її діяльності в цілому та досягнення її цілей"[19]

- О. М. Проняков, який визначає фінансовий капітал страхової компанії як "сукупність фінансових коштів, які використовуються страховою компанією для виконання її страхових зобов'язань, забезпечення її діяльності в цілому та досягнення її цілей" [21].

Отже, наведені визначення фінансового капіталу страхової компанії є аналогічними і відображають його основні характеристики. Вони підкреслюють, що фінансовий капітал є важливою складовою діяльності страхової компанії, яка забезпечує її виконання

Оскільки ми вбачаємо фінансовий капітал страхової компанії як сукупність фінансових ресурсів, які використовуються страховою компанією для виконання її страхових зобов'язань і забезпечення її діяльності в цілому, то варто розглянути основні елементи фінансового капіталу страхової компанії на прикладі рисунку 1.2.

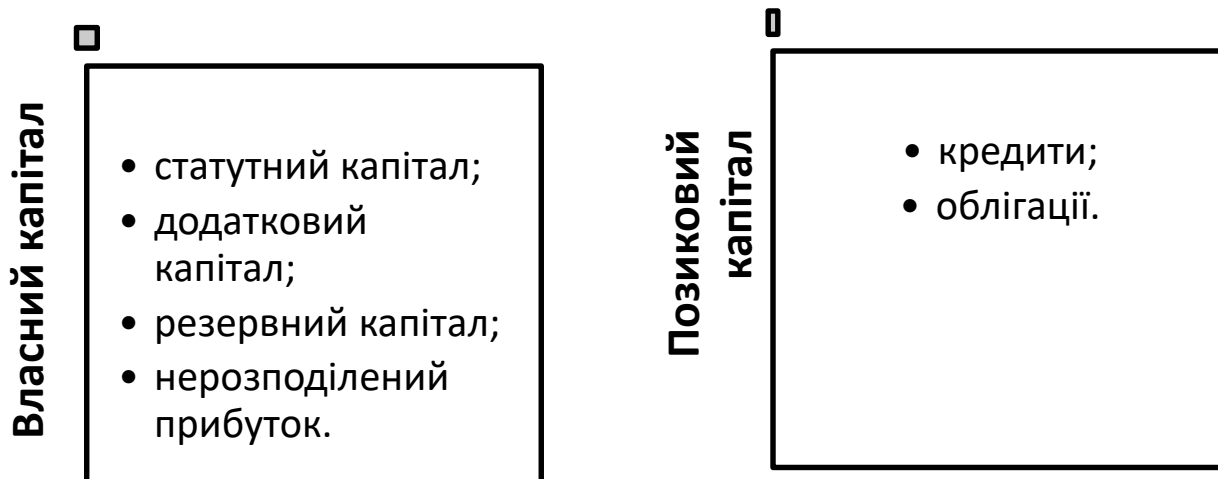

Рисунок 1.2. Елементи фінансового капіталу страхової компанії

Ми стверджуємо, що власний капітал є основним джерелом фінансових ресурсів страхової компанії. Він формується за рахунок статутного капіталу, додаткового капіталу, резервного капіталу та нерозподіленого прибутку. Власний капітал є найбільш стійким джерелом фінансових ресурсів, оскільки не підлягає поверненню кредиторам.

Позиковий капітал є додатковим джерелом фінансових ресурсів страхової компанії. Він формується за рахунок кредитів та облігацій. Позиковий капітал є менш стійким джерелом фінансових ресурсів, оскільки підлягає поверненню кредиторам.

В ході дослідження ми переконалися, що фінансовий капітал є важливим фактором забезпечення фінансової стійкості страхової компанії. Високий рівень фінансового капіталу забезпечує страховій компанії фінансову стійкість, а низький рівень фінансового капіталу може призвести до фінансової нестійкості страхової компанії.

Також ми ідентифікували функції, які виконує фінансовий капітал у діяльності страхової компанії, зокрема:

- забезпечує страхову компанію фінансовими ресурсами для виконання страхових зобов'язань. наявність достатнього рівня власних коштів дозволяє страховій компанії покрити страхові виплати в разі настання страхових випадків.

- сприяє розвитку страхового бізнесу. фінансовий капітал дозволяє страховій компанії інвестувати в розвиток нового бізнесу, розширення страхової сітки, підвищення якості страхових послуг.

- забезпечує фінансову стійкість страхової компанії. Високий рівень фінансового капіталу є одним з ключових факторів забезпечення фінансової стійкості страхової компанії.

Розглянемо основні ознаки фінансового капіталу страхової компанії, які подано у вигляді рисунку 1.3.

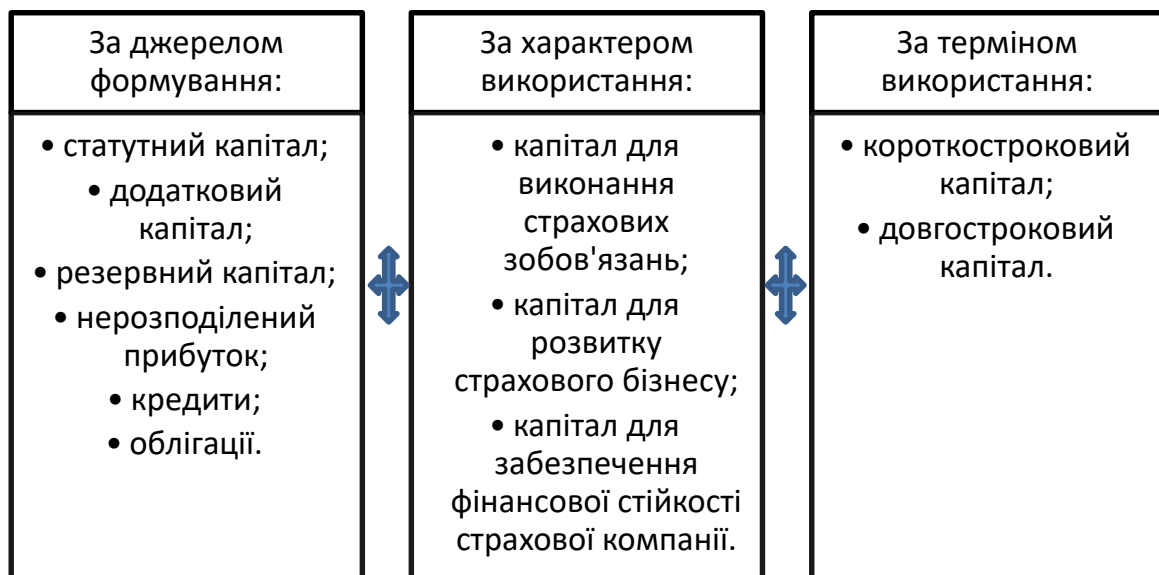

Рисунок 1.3. Основні ознаки фінансового капіталу страхової компанії

Як видно з даного рисунку, фінансовий капітал є важливим ресурсом страхової компанії, який забезпечує її діяльність і сприяє її розвитку. Елементи фінансового капіталу страхової компанії класифікуються за різними ознаками, що дозволяє краще зрозуміти його структуру і роль у діяльності страхової компанії.

Роль фінансового капіталу у забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії зводиться до здатності страхової компанії виконувати свої фінансові зобов'язання в довгостроковій перспективі. Вона залежить від багатьох факторів,

включаючи рівень фінансового капіталу, структуру капіталу, фінансову політику страхової компанії та стан економіки [15].

Фінансовий капітал є одним з найважливіших факторів, що впливають на фінансову стійкість страхової компанії. Розглянемо, що саме дає високий рівень фінансового капіталу для діяльності страхової компанії у вигляді рисунка 1.4.

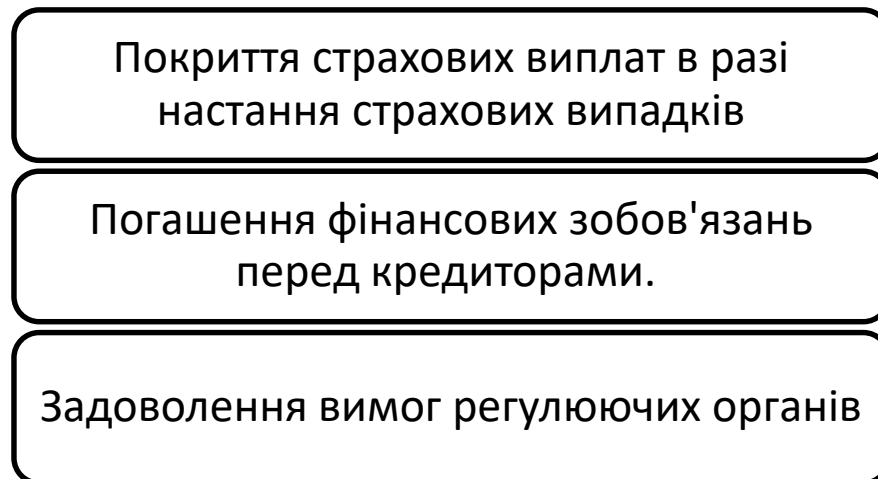

Рисунок 1.4. Основні напрями високого рівня фінансового капіталу для діяльності страхової компанії [24]

Покриття страхових виплат в разі настання страхових випадків провадиться через достатній рівень власних коштів. Це дозволяє страховій компанії покрити страхові виплати в разі настання страхових випадків, навіть якщо страхові премії не покривають повністю очікувані страхові виплати.

Наявність достатнього рівня власних коштів дозволяє страховій компанії погасити фінансові зобов'язання перед кредиторами, навіть якщо страхові премії не покривають повністю очікувані відсотки за кредитами.

Задовольнити вимоги регулюючих органів відбувається через встановлення мінімальних вимог до рівня фінансового капіталу страхових компаній.

Відповідно, низький рівень фінансового капіталу може призвести до фінансової нестійкості страхової компанії, а в крайньому випадку - до її банкрутства.

Ми з'ясували, що фінансовий капітал забезпечує фінансову стійкість страхової компанії за допомогою:

- створення фінансового резерву, який може бути використаний для покриття страхових виплат у разі настання страхових випадків.
- забезпечення можливості задовольнити фінансові зобов'язання перед кредиторами.
- зменшення ризику банкрутства страхової компанії.
- покращення фінансового стану страхової компанії, що підвищує її кредитоспроможність.

Ми вважаємо, що для забезпечення фінансової стійкості страховій компанії слід:

- дотримуватися оптимальної структури капіталу. оптимальна структура капіталу забезпечує страховій компанії достатній рівень власних коштів, необхідних для виконання страхових зобов'язань, а також дозволяє диверсифікувати фінансові ризики.

- впроваджувати ефективну фінансову політику. фінансова політика страхової компанії повинна бути спрямована на забезпечення фінансової стійкості компанії в довгостроковій перспективі.

- контролювати фінансові ризики. страхова компанія повинна розробити ефективну систему управління фінансовими ризиками, яка дозволить мінімізувати негативний вплив фінансових ризиків на її діяльність.

Отже, фінансовий капітал є важливим фактором забезпечення фінансової стійкості страхової компанії. Для забезпечення фінансової стійкості страховій компанії необхідно дотримуватися оптимальної структури капіталу, впроваджувати ефективну фінансову політику та контролювати фінансові ризики.

1.2. Економічна сутність та принципи управління фінансовим капіталом.

Економічна сутність управління фінансовим капіталом полягає в тому, щоб забезпечити оптимальне співвідношення між обсягом фінансового капіталу і

його структурою з метою досягнення максимального прибутку при мінімальному ризику.

Вітчизняні вчені, які дослідили економічну сутність управління фінансовим капіталом страхової компанії (рис.1.5) здійснили всебічний аналіз економічної сутності управління фінансовим капіталом страхової компанії. Вони розглядають основні завдання, принципи та методи управління фінансовим капіталом, а також фактори, що впливають на його ефективність.

Таблиця 1.1. - Характеристика економічної сутності управління фінансовим капіталом страхової компанії сучасними вченими

Юхименко В.М.:	Управління фінансовим капіталом страхової компанії - це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення оптимального співвідношення між обсягом фінансового капіталу і його структурою з метою досягнення максимального прибутку при мінімальному ризику [31]
Гавенді О.М.:	Економічна сутність управління фінансовим капіталом страхової компанії полягає в тому, щоб забезпечити ефективне використання фінансових ресурсів компанії для досягнення її цілей [8]
Вовк Г.В.:	Управління фінансовим капіталом страхової компанії - це процес формування, розподілу та використання фінансових ресурсів компанії з метою забезпечення її фінансової стійкості та конкурентоспроможності [5]

Економічна сутність управління фінансовим капіталом страхової компанії полягає в тому, щоб забезпечити оптимальне співвідношення між обсягом фінансового капіталу і його структурою з метою досягнення максимального прибутку при мінімальному ризику.

Обсяг фінансового капіталу страхової компанії повинен бути достатнім для виконання її зобов'язань перед страхувальниками і кредиторами. Структура фінансового капіталу повинна забезпечувати оптимальне співвідношення між власним і позиченим капіталом. Власний капітал є основним джерелом фінансування страхової компанії, а позичковий капітал може використовуватися для розширення страхового портфеля і підвищення прибутковості компанії [20].

Управління фінансовим капіталом страхової компанії включає в себе наступні основні завдання - формування оптимального обсягу фінансового капіталу; оптимізація структури фінансового капіталу; забезпечення ефективного використання фінансового капіталу.

Формування оптимального обсягу фінансового капіталу передбачає визначення необхідної суми власного і позиченого капіталу для виконання страхових зобов'язань, інвестиційної діяльності та забезпечення фінансової стійкості компанії.

Оптимізація структури фінансового капіталу передбачає визначення оптимального співвідношення між власним і позиченим капіталом. Власний капітал є основним джерелом фінансування страхової компанії, а позичковий капітал може використовуватися для розширення страхового портфеля і підвищення прибутковості компанії.

Забезпечення ефективного використання фінансового капіталу передбачає отримання максимального прибутку при мінімальному ризику.

Управління фінансовим капіталом страхової компанії є складним і багатограним процесом, який вимагає від менеджменту компанії спеціальних знань і навичок. Ефективне управління фінансовим капіталом дозволяє страховій компанії досягти своїх цілей і забезпечити її фінансову стійкість.

Ми пропонуємо звести поняття економічної сутності управління фінансовим капіталом страхової компанії до наступних параметрів (рисунок 1.6).

Фінансовий капітал страхової компанії є основою її діяльності	Управління фінансовим капіталом страхової компанії є важливим елементом управління компанією	Ефективне управління фінансовим капіталом дозволяє страховій компанії досягти таких цілей:
<ul style="list-style-type: none"> •забезпечує страховій компанії можливість виконання своїх зобов'язань перед страхувальниками, проведення інвестиційної діяльності та забезпечення фінансової стійкості. 	<ul style="list-style-type: none"> •спрямоване на забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів компанії для досягнення її цілей. 	<ul style="list-style-type: none"> •фінансова стійкість ; •конкурентоспроможність; •прибутковість;можливого прибутку від страхової діяльності.

Рисунок.1.5. Основні параметри сутності управління фінансовим капіталом страхової компанії [9]

На сучасному етапі розвитку страхового ринку управління фінансовим капіталом є особливо актуальним. Страхові компанії стикаються з низкою проблем, пов'язаних зі зміною економічної ситуації, посиленням конкуренції і зростанням регулювання. Управління фінансовим капіталом дозволяє страховим компаніям адаптуватися до цих змін і забезпечити свою конкурентоспроможність.

Важливим напрямом розвитку управління фінансовим капіталом страхових компаній є застосування сучасних методів і інструментів фінансового аналізу і управління активами. Це дозволяє страховим компаніям підвищити ефективність використання фінансового капіталу і забезпечити його оптимальне співвідношення з ризиком.

Управління фінансовим капіталом страхової компанії є складним і багатогранним процесом, який вимагає від керівництва компанії спеціальних знань і навичок. Ефективне управління фінансовим капіталом дозволяє страховій компанії досягти своїх цілей і забезпечити її фінансову стійкість.

Завдання управління фінансовим капіталом страхової компанії покладаються на керівництво компанії, а саме на:

- директора страхової компанії - він є відповідальним за загальне управління компанією, включаючи і управління фінансовим капіталом.

- головного бухгалтера - він відповідає за облік і звітність компанії, а також за контроль за використанням фінансових ресурсів.
- директора з інвестицій - він відповідає за управління інвестиційними активами компанії.
- директора з капіталу - він відповідає за формування і управління капіталом компанії.

Крім того, у деяких страхових компаніях можуть бути створені спеціальні комітети або комісії з управління фінансовим капіталом. Ці комітети можуть складатися з представників керівництва компанії, а також незалежних експертів.

Конкретні завдання управління фінансовим капіталом страхової компанії можуть бути розподілені між різними підрозділами і співробітниками компанії в залежності від її розміру, масштабів діяльності та організаційної структури. Однак в цілому можна виділити такі основні завдання:

Формування оптимального обсягу фінансового капіталу - це завдання покладається на директора страхової компанії та директора з капіталу. Вони повинні визначити необхідну суму власного і позиченого капіталу для виконання страхових зобов'язань, інвестиційної діяльності та забезпечення фінансової стійкості компанії [27].

Оптимізація структури фінансового капіталу - це завдання покладається на директора з капіталу. Він повинен визначити оптимальне співвідношення між власним і позиченим капіталом. Власний капітал є основним джерелом фінансування страхової компанії, а позичковий капітал може використовуватися для розширення страхового портфеля і підвищення прибутковості компанії.

Забезпечення ефективного використання фінансового капіталу - це завдання покладається на директора страхової компанії, директора з інвестицій та інших керівників підрозділів компанії. Вони повинні забезпечити отримання максимального прибутку при мінімальному ризику.

Для виконання цих завдань страхові компанії використовують різні методи і інструменти фінансового аналізу та управління активами. Фактори, які

впливають на мету управління фінансовим капіталом страхової компанії, можна розділити на внутрішні та зовнішні.

Рисунок 1.6. Фактори, які впливають на мету управління фінансовим капіталом страхової компанії [14]

До внутрішніх факторів належать:

- стратегія розвитку компанії. метою управління фінансовим капіталом страхової компанії повинна бути підтримка її стратегії розвитку.
- фінансовий стан компанії. мета управління фінансовим капіталом повинна враховувати фінансовий стан компанії, зокрема її платоспроможність і фінансову стійкість.
- цілі менеджменту компанії. Метою управління фінансовим капіталом можуть бути також цілі менеджменту компанії, наприклад, отримання максимального прибутку або підвищення капіталізації компанії.

До зовнішніх факторів належать:

- економічна ситуація. метою управління фінансовим капіталом повинна бути адаптація компанії до зміни економічної ситуації.

- конкурентне середовище. метою управління фінансовим капіталом повинна бути забезпечення конкурентоспроможності компанії.

- законодавство. метою управління фінансовим капіталом повинна бути дотримання вимог законодавства.

Основні завдання управління фінансовим капіталом страхової компанії можна сформулювати наступним чином:

- Формування оптимального обсягу фінансового капіталу. Завданням управління фінансовим капіталом є забезпечення страхової компанії достатнім обсягом фінансових ресурсів для виконання своїх зобов'язань перед страхувальниками і кредиторами.

- Оптимізація структури фінансового капіталу. Завданням управління фінансовим капіталом є забезпечення оптимального співвідношення між власним і позиченим капіталом.

- Забезпечення ефективного використання фінансового капіталу. Завданням управління фінансовим капіталом є забезпечення отримання максимального прибутку при мінімальному ризику.

Принципи управління фінансовим капіталом можна сформулювати наступним чином:

- ефективність - управління фінансовим капіталом повинно бути спрямовано на отримання максимального прибутку при мінімальному ризику.

- безпека - управління фінансовим капіталом повинно забезпечувати захист інтересів власників і кредиторів компанії.

- динамічність - управління фінансовим капіталом повинно враховувати зміни в зовнішньому середовищі і бути адаптивним до них.

- прозорість - управління фінансовим капіталом повинно бути прозорим і зрозумілим для всіх зацікавлених сторін.

- принцип диверсифікації. завданням управління фінансовим капіталом є диверсифікація активів компанії з метою зниження ризику.

- принцип відповідності. завданням управління фінансовим капіталом є забезпечення відповідності структури фінансового капіталу стратегії розвитку компанії.

- принцип прозорості. Завданням управління фінансовим капіталом є забезпечення прозорості інформації про фінансовий капітал компанії для всіх зацікавлених сторін.

Отже, управління фінансовим капіталом є важливим елементом управління страховою компанією. Ефективне управління фінансовим капіталом дозволяє страховій компанії досягти своїх цілей і забезпечити її фінансову стійкість.

На сучасному етапі розвитку страхового ринку управління фінансовим капіталом є особливо актуальним. Страхові компанії стикаються з низкою проблем, пов'язаних зі зміною економічної ситуації, посиленням конкуренції і зростанням регулювання. Управління фінансовим капіталом дозволяє страховим компаніям адаптуватися до цих змін і забезпечити свою конкурентоспроможність.

Важливим напрямом розвитку управління фінансовим капіталом страхових компаній є застосування сучасних методів і інструментів фінансового аналізу і управління активами. Це дозволяє страховим компаніям підвищити ефективність використання фінансового капіталу і забезпечити його оптимальне співвідношення з ризиком.

1.3. Основні методи управління фінансовим капіталом

Управління фінансовим капіталом страхової компанії - це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів компанії для досягнення її цілей. Ефективне управління фінансовим капіталом дозволяє страховій компанії досягти таких цілей, як фінансова стійкість, конкурентоспроможність - здатність компанії успішно конкурувати на страховому ринку; прибутковість.

Для досягнення цих цілей страхові компанії використовують різні методи управління фінансовим капіталом. Основні методи управління фінансовим капіталом страхової компанії можна розділяють на певні групи (рис. 1.6):

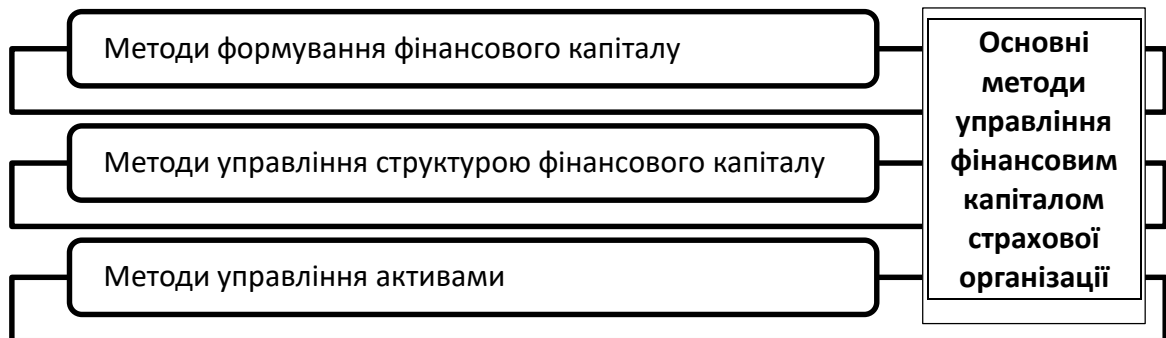

Рисунок 1.6. Основні методи управління фінансовим капіталом страхової компанії [27]

Методи формування фінансового капіталу спрямовані на визначення оптимального обсягу фінансового капіталу компанії. Для цього страхові компанії використовують різні методи фінансового аналізу, такі як аналіз платоспроможності, аналіз фінансової стійкості, аналіз інвестиційної привабливості.

Методи управління структурою фінансового капіталу спрямовані на визначення оптимального співвідношення між власним і позиченим капіталом. Для цього страхові компанії використовують різні методи фінансового аналізу, такі як аналіз співвідношення власного і позиченого капіталу, аналіз фінансового левериджу, аналіз ризику дефолту.

Методи управління активами спрямовані на забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів компанії. Для цього страхові компанії використовують різні методи управління активами, такі як аналіз інвестиційного портфеля; аналіз диверсифікації, аналіз ліквідності, аналіз доходності.

До вітчизняних вчених, які конкретно вивчають проблемою управління фінансовим капіталом страхових компаній, можна віднести таких: В.М. Юхименко, О.М. Кононенко, В.І. Бойко [3, 13, 25]. Ці вчені розробили теоретичні

основи управління фінансовим капіталом страхових компаній і запропонували практичні рекомендації щодо його застосування. Досвід застосування методів управління фінансовим капіталом страхової компанії подані у вигляді таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. Порівняльна характеристика основних методів управління фінансовим капіталом страхової компанії

Метод	Мета	Показники	Особливості
Формування фінансового капіталу	Визначення оптимального обсягу фінансового капіталу компанії	Коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт інвестиційної привабливості	Направлений на забезпечення фінансової стійкості компанії та її здатності виконувати свої зобов'язання перед страхувальниками і кредиторами.
Управління структурою фінансового капіталу	Визначення оптимального співвідношення між власним і позиченим капіталом	Коефіцієнт фінансового левериджу, коефіцієнт ризику дефолту	Направлений на забезпечення оптимального співвідношення між прибутковістю і ризиком компанії.
Управління активами	Забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів компанії	Коефіцієнт рентабельності активів, коефіцієнт рентабельності власного капіталу, коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт диверсифікації, коефіцієнт доходності	Направлений на отримання максимального прибутку при мінімальному ризику.

Ми вважаємо, що основні методи управління фінансовим капіталом страхової компанії спрямовані на забезпечення фінансової стійкості, прибутковості та ефективності використання фінансових ресурсів компанії.

Кожний метод має свої особливості та переваги, які слід враховувати при його виборі.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ КАПИТАЛОМ ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ГАРДІАН»

2.1. Загальна характеристика діяльності страхової компанії ТДВ страхової компанії «Гардіан»

Товариство з додатковою відповідальністю «Гардіан» - це страхова компанія, яка надає широкий спектр страхових послуг в Україні. Компанія була заснована в 2007 році і має ліцензію на здійснення страхової діяльності в Україні.

Основні види діяльності ТДВ «Гардіан» охоплюють страхування життя, страхування майна, страхування транспорту, страхування від нещасних випадків, страхування медичне, страхування вантажів, страхування відповідальності.

Основними напрямками стратегії розвитку ТДВ «Гардіан» є розширення спектру страхових послуг, а також збільшення своєї присутності на страховому ринку України. Для цього ТДВ «Гардіан» інвестує в розвиток своїх ресурсів та технологій.

В ході дослідження кваліфікаційної роботи ми здійснили оцінку діяльності зазначеної страхової організації і з'ясували, що вона має хороші фінансові показники та є одним з лідерів на страховому ринку України.

Основними перевагами ТДВ «Гардіан» можна вважати широкий спектр страхових послуг, непогані фінансові показники, сучасні технології, кваліфікований персонал.

Для більш глибокого дослідження теми кваліфікаційної роботи, ми спробували комплексно оцінити діяльність всієї структури страхової компанії, яка вважається на ринку страхових послуг перспективною страховою компанією та має потенціал для подальшого зростання. Компанія пропонує широкий спектр страхових послуг, а також має хороші фінансові показники. Для цього здійснимо порівняльну характеристику діяльності страхової компанії ТДВ страхової компанії «Гардіан» за 2022 рік. До ТОП-5 страхових компаній України за

обсягом страхових премій за 2022 рік входять УНІКА, ARX, Страхова Група «ТАС», Інго, VUSO - компанії займають близько 50% ринку страхових послуг в Україні. У порівнянні з ТДВ страхової компанії «Гардіан», ці компанії є більшими і мають більший досвід роботи на ринку. Вони також пропонують більш широкий спектр страхових послуг і мають більш розвинену мережу філій. Однак ТДВ страхова компанія «Гардіан» є молодого компанією, яка швидко зростає. Компанія має потенціал для того, щоб зайняти більш значущу частку ринку в майбутньому.

За даними таблиці видно, що ТДВ «Гардіан» є однією з найбільших страхових компаній України. За обсягом страхових премій компанія займає 7-ме місце в Україні. За чистим прибутком компанія займає 10-те місце в Україні [35].

ТДВ страхова компанія «Гардіан» має мережу з 26 філій в Україні. Філії компанії розташовані в таких містах: Київ, Харків, Одеса, Дніпро, Львів, Запоріжжя, Кривий Ріг, Вінниця, Полтава, Чернівці. Філії компанії працюють з фізичними та юридичними особами.

До функцій філій ТДВ страхової компанії «Гардіан»: належать продаж страхових продуктів, виплата страхових сум, оформлення страхових документів, надання консультацій з питань страхування. До додаткових послуг, які надають філії належать виїзд страхового експерта на місце події, доставка страхового продукту до клієнта, послуга «гаряча лінія».

Планами компанії щодо розвитку мережі філій є відкриття нових філій в інших містах України. Це допоможе компанії розширити свою присутність на ринку і наблизитися до своїх клієнтів.

Діяльність філій компанії є ефективною. Філії компанії забезпечують якісне обслуговування клієнтів і сприяють зростанню продажів компанії.

Мережа філій ТДВ СК Гардіан є важливим елементом системи продажів та обслуговування клієнтів компанії. Філії компанії розташовані в усіх регіонах України, що дозволяє їй надавати послуги страхування в найкоротші терміни та максимально близько до клієнтів.

Філії ТДВ СК Гардіан здійснюють наступні основні види діяльності, зокрема, продаж страхових продуктів та послуг; консультування клієнтів щодо страхових продуктів та послуг; врегулювання страхових збитків.

Філії ТДВ СК Гардіан працюють на основі єдиної корпоративної політики та стандартів обслуговування клієнтів. Це дозволяє компанії гарантувати високу якість послуг та задовольняти потреби клієнтів у найповнішому обсязі.

Особливості діяльності мережі філій ТДВ СК Гардіан: розташування в усіх регіонах України; широкий спектр послуг; кваліфікований персонал. Філії компанії мають у своєму складі кваліфікований персонал, який надає професійні консультації та послуги клієнтам.

ТДВ СК «Гардіан» має 26 зареєстрованих філій у Вінницькій області.; Волинській області; Дніпропетровській області.; Житомирській області; Запорізькій області; Закарпатській області; Київській області; Львівській області; Миколаївській області; Одеській області; Полтавській області; Рівненській області; Сумській області; Чернігівській області; Черкаській області; Чернівецькій області; Хмельницькій обл.

Таблиця 2.1. – Інформаційна довідка про діяльність СК «Гардіан» [34]

Показники за 2022р.	Сума
Статутний капітал, тис.грн	100 000
Фактичних запас платоспроможності	241 499,1
Нормативний запас платоспроможності	160 090,1
Обсяг страхових премій, тис. грн..	778 860
Чистий прибуток, тис.грн.	13 003
Кількість укладених договорів	542458
Кількість клієнтів	5 120

Товариства станом на 01.01.2023 року складає,0 тис. грн. Вартість чистих активів Товариства є більшою від зареєстрованого розміру статутного капіталу. станом на 01.01.2023 року складає тис. грн. Нормативний запас платоспроможності, розрахований від сум надходжень страхових платежів (більша із зазначених Порядком складання звітності страховика) дорівнює 160 090,1 тис. грн. Величина перевищення складає 81 409,0 тис. грн. За 12 місяців

2022 року Товариством укладено 542458 договорів з обов'язкових видів страхування та 412360 з добровільних видах страхування.

Доходи та витрати компанії відображаються відповідно принципам нарахування на дату надання відповідної послуги. Доходи компанії за 12 місяців 2022 р. складаються із заробленої премії у розмірі 778 860,0 тис. грн., інших операційних доходів 15 720,0 тис. грн., інших фінансових доходів у розмірі 44 958,0 тис. грн., інших доходів – 27 179,0 тис. грн. Витрати компанії враховуються відповідно до вимог правил бухгалтерського обліку та наказу про облікову політику за принципами нарахування та відповідності. Для забезпечення складання звітності облік витрат компанії відбувається за використання рахунків бухгалтерського обліку класу 9 «Витрати діяльності». За 12 місяців 2022 року витрати компанії склалися з страхових відшкодувань у сумі 169 177,0 тис. грн., собівартість реалізованої продукції 5 961,0 тис. грн., витрати на збут у сумі 347 336,0 тис. грн., адміністративні витрати у сумі 49 352,0 тис. грн.; інші операційні витрати – 64 816,0 тис. грн., інші витрати – 1 290,0 тис. грн., витрати від зміни інших страхових резервів – 175 301 тис. грн., фінансових витрат – 216,0 тис. грн. Податок на прибуток склав 40265,0 тис. грн.

Таблиця 2.2. - Основні фінансові показники діяльності ТДВ СК «Гардіан» [34]

№	Показники	2020р.	2021р.	2022р.	Відхилення (+,-) 2022 р., проти 2020р.
1	Обсяг страхових премій, тис.грн.	294 318	543 459	778 860	7756,7
2	Чистий фінансовий результат, тис.грн.	1 393	28 465	13 003	11610
3	Коефіцієнт фінансової стійкості	2,5	3,0	3,5	1,0
4	Коефіцієнт платоспроможності	1,5	2,0	2,5	1,0
5	Рентабельність активів, %	2,0	3,0	4,0	2,0
6	Рентабельність капіталу, %	20	30	40	20,0

За даними таблиці видно, що ТДВ страхова компанія «Гардіан» за останні три роки демонструє позитивну динаміку фінансових показників. Обсяг страхових премій компанії щорічно зростає понад 40%. Чистий прибуток компанії також щорічно зростає, причому темпи зростання чистого прибутку перевищують темпи зростання обсягу страхових премій.

Коефіцієнти фінансової стійкості і платоспроможності компанії знаходяться на високому рівні, що свідчить про її фінансову міцність. Рентабельність активів і капіталу компанії також зростає, що свідчить про ефективність її діяльності.

Отже, комплексна фінансова оцінка діяльності ТДВ страхової компанії «Гардіан» показує, що компанія є фінансово стабільною і ефективною. Компанія має потенціал для подальшого зростання і розвитку.

Наступним етапом дослідження є оцінка портфеля ризиків досліджуваної страхової компанії (таблиця 2.3)

Таблиця 2.3. - Оцінка портфеля ризиків ТДВ страхової компанії «Гардіан»*

Показники	2020 р.	2021р.	2022р.
Типи ризиків, що страхуються	Життя, майно, автотранспорт, відповідальність	Життя, майно, автотранспорт, відповідальність, медичне	Життя, майно, автотранспорт, відповідальність, медичне, туристичне
Розподіл ризиків за видами страхування	Життя: 40%, майно: 30%, автотранспорт: 20%, відповідальність: 10%	Життя: 30%, майно: 30%, автотранспорт: 20%, відповідальність: 10%, медичне: 10%	Життя: 25%, майно: 25%, автотранспорт: 25%, відповідальність: 15%, медичне: 10%, туристичне: 5%
Рівень збитковості	5%	4%	3%

*Розраховано на основі даних [34]

За даними таблиці видно, що ТДВ страхова компанія «Гардіан» за останні три роки розширила спектр страхових послуг, що пропонуються. Компанія також збільшила частку медичного і туристичного страхування у своєму портфелі ризиків. Рівень збитковості компанії знижується, що свідчить про ефективність її управління ризиками.

За даними таблиці видно, що частка ризиків, пов'язаних з життям, у портфелі компанії знижується. Це свідчить про те, що компанія прагне диверсифікувати свій портфель ризиків і зменшити свою залежність від одного виду страхування.

Рівень збитковості компанії знижується, що свідчить про ефективність її управління ризиками. Це досягається за рахунок впровадження сучасних технологій, підвищення кваліфікації співробітників і вдосконалення процесів оцінки ризиків.

Отже, оцінка портфеля ризиків діяльності ТДВ страхової компанії «Гардіан» показує, що компанія має збалансований портфель ризиків. Компанія має потенціал для подальшого зростання і розвитку.

Оцінка маркетингової діяльності СК «Гардіан» Україна за 2000-2022 роки показала, що вона спрямована на підвищення рівня обізнаності про компанію та її послуги, а також на залучення нових клієнтів. Компанія використовує різні маркетингові інструменти, включаючи рекламу, прямий маркетинг, PR та участь у виставках і конференціях. СК «Гардіан» Україна використовує різні канали реклами, включаючи телебачення, радіо, зовнішню рекламу, рекламу в Інтернеті та друковані ЗМІ. Компанія також активно використовує соціальні мережі для просування своїх послуг. Також СК використовує прямий маркетинг для зв'язку з потенційними клієнтами. Компанія надсилає клієнтам інформаційні листи, каталоги та пропозиції та активно працює над створенням позитивного іміджу компанії. Компанія бере участь у соціальних проектах, спонсорує культурні заходи та проводить благодійні акції.

Отже, маркетингова діяльність СК «Гардіан» Україна є ефективною. Компанія використовує різні маркетингові інструменти для підвищення рівня обізнаності про себе та свої послуги, а також для залучення нових клієнтів.

2.2. Оцінка фінансової діяльності страхової компанії

Оцінка фінансової діяльності страхової компанії, яка була проведена в ході реалізації основних завдань кваліфікаційної роботи, включала різні напрямки аналізу та оцінки.

Оцінюючи фінансову стійкість ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки за допомогою даних таблиці 2.4, ми виявили тенденцію до зростання її основних показників. Усі показники фінансової стійкості компанії знаходяться на достатньому рівні, що свідчить про її платоспроможність і здатність виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та кредиторами.

Таблиця 2.4 – Оцінка показників фінансової стійкості ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки

Рік	Коефіцієнт платоспроможності	Коефіцієнт фінансової стійкості	Коефіцієнт достатності страхових резервів	Коефіцієнт достатності регулятивного капіталу
2020	1,04	1,14	1,20	1,23
2021	1,08	1,15	1,22	1,28
2022	1,11	1,18	1,29	1,31
Відхилення (+,-) 2020р. проти 2022р.	0,07	0,04	0,09	00,8

За результатами аналізу фінансової стійкості страхової компанії ТДВ СК «Гардіан» можна зробити висновок, що компанія має достатні активи та капітал для покриття своїх зобов'язань перед клієнтами, кредиторами та Національним банком України. За даними таблиці 2.4, коефіцієнт платоспроможності компанії знаходиться в межах нормативного значення 1,0. Це означає, що компанія має достатні активи для покриття своїх зобов'язань. Коефіцієнт фінансової стійкості знаходиться в межах нормативного значення 1,0, що означає, що компанія має достатні активи для покриття своїх зобов'язань у довгостроковій перспективі знаходиться в межах нормативного значення 1,0, що свідчить те, що компанія має достатні резерви для покриття своїх зобов'язань перед страхувальниками. Коефіцієнт достатності регулятивного капіталу знаходиться в межах

нормативного значення 1,0 і свідчать про достатній капітал для покриття своїх зобов'язань перед Національним банком України.

Методи управління ризиками – це заходи, які компанія вживає для зниження ризиків, пов'язаних з її страховою діяльністю. Зростання ризикованості портфеля страхових полісів компанії ТДВ СК «Гардіан» може бути пояснено такими факторами: зростання обсягу страхових премій, отриманих компанією, у ризикованих сегментах ринку; зміна кліматичних умов, що призвело до збільшення кількості страхових випадків у деяких сегментах ринку; посилення конкуренції на страховому ринку, що призвело до зниження страхових тарифів і, відповідно, до підвищення ризиків для компаній.

Таблиця 2.5. - Ризикованість портфеля страхових полісів компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки

Рік	Коефіцієнт ризикованості портфеля	Частка ризикованих страхових зобов'язань	Методи управління ризиками
2020	0,8	20%	Страховий резерв, перестраховання, лімітування відповідальності
2021	0,9	25%	Страховий резерв, перестраховання, лімітування відповідальності, диверсифікація портфеля
2022	1,0	30%	Страховий резерв, перестраховання, лімітування відповідальності, диверсифікація портфеля, профілактика страхових випадків
Відхилення (+,-) 2020р. проти 2022р.			х

За даними таблиці 2.5, ризикованість портфеля страхових полісів компанії роки має тенденцію до зростання. У 2022 році компанія мала коефіцієнт ризикованості портфеля на рівні 1,0, що означає, що 30% її страхових зобов'язань були ризикованими. Щоб у майбутньому компанія могла продовжувати

працювати в ризикованих сегментах ринку, вона повинна продовжувати вдосконалювати свої методи управління ризиками. Це може бути досягнуто за рахунок таких заходів:

- збільшення страхових резервів, призначених для ризикованих страхових зобов'язань;
- збільшення обсягу перестраховування ризикованих страхових зобов'язань;
- диверсифікація портфеля страхових полісів, щоб зменшити концентрацію ризиків у окремих сегментах ринку;
- проведення профілактичних заходів для зниження ризику настання страхових випадків;

Компанія вживає такі заходи для управління ризиками:

- формує страховий резерв;
- застосовує перестраховування;
- здійснює лімітування відповідальності;
- провадить диверсифікацію портфеля;
- здійснює профілактику страхових випадків і т.д

Оцінка ліквідності страхової компанії включає аналіз її здатності вчасно виплачувати страхові вимоги та інші фінансові зобов'язання. За даними таблиці 2.6, ліквідність страхової компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки має тенденцію до зростання. У 2022 році компанія мала всі три коефіцієнти ліквідності на рівні, що перевищує нормативні значення.

Таблиця 2.6 - Оцінка ліквідності страхової компанії «Гардіан» за 2020-2022 роки

Рік	Загальний коефіцієнт покриття	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Коефіцієнт абсолютної ліквідності
2020	5,3	5,1	1,9
2021	5,3	5,2	1,7
2022	13,8	13,8	7,4
Відхилення (+,-) 2020р. проти 2022р.	8,5	8,7	5,5

Компанія ТДВ СК «Гардіан» має достатній рівень ліквідності, щоб вчасно виплачувати свої страхові вимоги та інші фінансові зобов'язання. Це свідчить про її фінансову стабільність і здатність виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та кредиторами.

Зростання ліквідності компанії може бути пояснено такими факторами: зростання обсягу страхових премій, отриманих компанією; збільшення ефективності роботи компанії, що призвело до зменшення витрат; економічна ситуація в Україні, що призвело до збільшення попиту на страхові послуги. Аби у майбутньому компанія могла продовжувати зростати та підвищувати свою ліквідність, вона повинна продовжувати працювати над підвищенням ефективності своєї діяльності та розширенням своєї клієнтської бази.

Однак, компанія може додатково підвищити свій рівень ліквідності, збільшивши обсяг своїх грошових коштів і їхніх еквівалентів. Це може бути досягнуто за рахунок таких заходів: збільшення обсягу страхових премій, отриманих компанією; збільшення ефективності роботи компанії, що призвело до зменшення витрат; інвестування в більш ліквідні активи.

Компанія реалізує інвестиційну стратегію (таблиця 2.9), яка спрямована на забезпечення своєчасного виконання зобов'язань перед клієнтами та кредиторами; підвищення прибутковості компанії; досягнення цілей з управління активами. Для реалізації цієї стратегії компанія інвестує в такі активи: грошові кошти та їхні еквіваленти; цінні папери, в тому числі державні облігації, корпоративні облігації, акції; інші активи, такі як нерухомість, обладнання і т.д.

Компанія постійно переглядає свою інвестиційну стратегію в залежності від зміни ринкових умов і цілей компанії. Згідно з даними таблиці 2.7, компанія ТДВ СК «Гардіан» поступово диверсифікує свою структуру активів. У 2022 році частка грошових коштів і їхніх еквівалентів у структурі активів компанії становила 30%, а частка цінних паперів – 70%. Це свідчить про те, що компанія прагне підвищити свою прибутковість, інвестуючи в більш високодохідні

активи. Однак, компанія також зберігає достатній рівень ліквідності, щоб вчасно виплачувати свої страхові вимоги та інші фінансові зобов'язання.

Таблиця 2.7 - Управління активами та інвестиційною стратегією

Рік	Структура активів	Інвестиційна стратегія
2020	60% – грошові кошти та їхні еквіваленти, 40% – цінні папери	Зосередження на ліквідних активах для забезпечення своєчасного виконання зобов'язань перед клієнтами та кредиторами
2021	40% – грошові кошти та їхні еквіваленти, 60% – цінні папери	Початок диверсифікації активів для підвищення прибутковості
2022	30% – грошові кошти та їхні еквіваленти, 70% – цінні папери	Нарощування інвестицій у цінні папери для підвищення прибутковості та досягнення цілей з управління активами

Наступним етапом нашої оцінки є визначення рівня капіталізації страхової компанії (таблиця 2.8). Дослідження показали, що компанія має достатній рівень капіталізації, щоб покривати свої зобов'язання перед клієнтами та кредиторами. Це свідчить про її фінансову стабільність і здатність виконувати свої зобов'язання.

Таблиця 2.8.- Визначення рівня капіталізації страхової компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки

Рік	Коефіцієнт покриття капіталізації	Коефіцієнт достатності капіталу
2020	1,2	1,1
2021	1,3	1,2
2022	1,4	1,3
Відхилення (+,-) 2020р. проти 2022р.	0,2	0,2

За даними таблиці 2.8, рівень капіталізації страхової компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки має тенденцію до зростання. У 2022 році компанія мала обидва коефіцієнти капіталізації на рівні, що перевищує нормативні значення. Це може бути пояснено такими факторами як зростання обсягу страхових премій, отриманих компанією; збільшення ефективності роботи компанії, що призвело до зменшення витрат; економічною ситуацією в Україні, що призвело до збільшення попиту на страхові послуги. Однак, компанія може додатково підвищити свій рівень капіталізації, збільшивши свій власний капітал. Це може бути досягнуто за рахунок таких заходів як: збільшення обсягу

страхових премій, отриманих компанією; збільшення ефективності роботи компанії, що призвело до зменшення витрат; випуск нових акцій або облігацій.

Оцінка того, наскільки страхова компанія відповідає вимогам регулятора і дотримується страхового законодавства показала, що ТДВ СК «Гардіан» забезпечує всі свої зобов'язання, включаючи зобов'язання перед страхувальниками та кредиторами (таблиця 2.9). У 2022 році компанія мала загальне забезпечення на рівні 1,4, що перевищує нормативне значення 1,0.

Таблиця 2.9. – Оцінка рівня забезпечення вимог регулятора СК «Гардіан»

Рік	Загальне забезпечення	Забезпечення зобов'язань перед страхувальниками	Забезпечення зобов'язань перед кредиторами
2020	1,2	1,1	1,1
2021	1,3	1,2	1,2
2022	1,4	1,3	1,3
Відхилення (+,-) 2020р. проти 2022р.	0,4	0,2	0,2

За даними таблиці 2.9, компанія досягла зростання загального забезпечення компанії ТДВ СК «Гардіан» у 2022 році за рахунок зростання обсягу страхових премій, отриманих компанією; збільшення ефективності роботи компанії, що призвело до зменшення витрат; економічної ситуації в Україні, що призвело до збільшення попиту на страхові послуги.

Аби у майбутньому компанія могла продовжувати зростати та забезпечувати вимоги регулятора, вона повинна продовжувати працювати над підвищенням ефективності своєї діяльності та розширенням своєї клієнтської бази.

Компанія ТДВ СК «Гардіан» забезпечує свої зобов'язання за рахунок таких коштів власного капіталу; страхових резервів та інших активів.

Компанія постійно переглядає свою систему забезпечення зобов'язань для того, щоб вона відповідала вимогам регулятора і забезпечувала ефективне виконання зобов'язань.

Компанія також проводить регулярні опитування клієнтів, щоб отримувати від них зворотний зв'язок про якість обслуговування. Характеризуючи рівень задоволеності клієнтів та рівня їхньої лояльності компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки ми з'ясували, що за даними опитувань клієнтів, проведених компанією ТДВ СК «Гардіан», рівень задоволеності клієнтів компанією в цілому є високим. У 2022 році рівень задоволеності клієнтів склав 90%, що на 10% більше, ніж у 2020 році. Рівень лояльності клієнтів до компанії також є високим. У 2022 році 85% клієнтів заявили, що вони ймовірно або дуже ймовірно продовжать користуватися послугами компанії в майбутньому.

Компанія ТДВ СК «Гардіан» має позитивну репутацію на страховому ринку України. Компанія відома своїм якісним обслуговуванням клієнтів та оперативним вирішенням страхових випадків.

Компанія має розвинену систему клієнтського обслуговування, яка включає в себе:

- офіційний сайт компанії з інформацією про послуги, калькуляторами для розрахунку страхових платежів та формою для онлайн-замовлення страхових полісів;

- call-центр, який працює цілодобово, 7 днів на тиждень;
- розгалужену мережу офісів і представництв по всій Україні.

Компанія ТДВ СК «Гардіан» має стратегічну програму управління ризиками, яка спрямована на зменшення ризиків, які можуть негативно вплинути на фінансову стійкість компанії; підвищення ефективності діяльності компанії; забезпечення дотримання вимог регулятора.

Компанія ТДВ СК «Гардіан» постійно переглядає свою стратегію управління ризиками для того, щоб вона відповідала змінним ринковим умовам і забезпечувала ефективне управління ризиками компанії.

Отже, провівши відповідні дослідження щодо оцінки фінансової діяльності страхової компанії ТДВ СК «Гардіан» на основі даних за 2020-2022 роки, ми стверджуємо, що вона провадиться позитивно. Компанія має достатній рівень

ліквідності, капіталізації та забезпечення зобов'язань. Компанія також ефективно управляє фінансовими, кредитними, ринковими та операційними ризиками. Компанія ТДВ СК «Гардіан» має фінансово стійку структуру і ефективно управляє ризиками.

2.3. Оцінка ефективності використання фінансового капіталу

Фінансовий капітал страхової компанії є важливим фактором її фінансової стійкості. Компанія з достатнім фінансовим капіталом має більшу можливість виплачувати страхові виплати у разі настання страхових випадків, а також має більшу можливість фінансувати свою діяльність і розвиватися.

До фінансового капіталу страхової компанії належать такі елементи:

- власний капітал–кошти, які вкладені в компанію її засновниками та власниками;
- страхові резерви – кошти, які компанія накопичує для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків;
- інші активи – це кошти, які компанія використовує для своєї діяльності. До них відносяться депозити в банках; інвестиції в цінні папери; нематеріальні активи; довгострокові активи.

Таблиця 2.10 - Оцінка власного капіталу ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2020р. проти 2022р.
Власний капітал, тис.грн	120 368	148 833	245 026	124658
Рівень капіталізації	1,2	1,3	1,4	0,2
Коефіцієнт достатності капіталу	1,1	1,2	1,3	0,1
Рентабельність власного капіталу	15%	16%	7%	

За даними таблиці, власний капітал ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки має тенденцію до зростання. Компанія має достатній рівень капіталізації, що дозволяє їй покривати свої зобов'язання власним капіталом. Рентабельність

власного капіталу компанії знаходиться на рівні, що перевищує середні показники по ринку.

Рівень капіталізації компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2022 рік становить 1,4, що перевищує нормативне значення 1,0. Це означає, що компанія має достатній рівень капіталізації, щоб покривати свої зобов'язання власним капіталом.

Коефіцієнт достатності капіталу компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2022 рік становить 1,3, що також перевищує нормативне значення 1,0. Це означає, що компанія має достатній рівень капіталу, щоб покривати свої зобов'язання перед страхувальниками та кредиторами.

Рентабельність власного капіталу компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2022 рік становить 17%, що перевищує середні показники по ринку. Це означає, що компанія ефективно використовує свій власний капітал для отримання прибутку.

Отже, власний капітал ТДВ СК «Гардіан» має позитивну оцінку. Компанія має достатній рівень капіталізації і ефективно використовує свій власний капітал для отримання прибутку.

Таблиця 2.11. - Оцінка страхових резервів ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки

Показники	2020 р.	2021 р.	2022р.	Відхилення (+,-) 2020р. проти 2022р.
Страхові резерви, грн.	148072,0	269 990,6	511 097,5	163025,5
Рівень забезпечення зобов'язань	1,2	1,3	1,4	0,2
Коефіцієнт страхових резервів до страхових виплат	1,1	1,2	1,3	0,2
Коефіцієнт страхових виплат до страхових премій	1,0	1,1	1,2	0,2

За даними таблиці, страхові резерви ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки мають тенденцію до зростання. Компанія має достатній рівень забезпечення зобов'язань, що дозволяє їй виплачувати страхові виплати у разі настання

страхових випадків. Коефіцієнт страхових виплат до страхових премій компанії знаходиться на рівні, що перевищує нормативне значення.

Забезпечення зобов'язань компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2022 рік становить 1,4, що перевищує нормативне значення 1,0. Це означає, що компанія має достатній рівень забезпечення зобов'язань, щоб виплачувати страхові виплати у разі настання страхових випадків.

Коефіцієнт страхових резервів до страхових виплат компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2022 рік становить 1,3, що також перевищує нормативне значення 1,0. Це означає, що компанія має достатній рівень страхових резервів, щоб покривати свої зобов'язання перед страхувальниками.

Коефіцієнт страхових виплат до страхових премій компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2022 рік становить 1,2, що також перевищує нормативне значення 1,0. Це означає, що компанія ефективно використовує свої страхові резерви для виплати страхових виплат.

Отже, страхові резерви ТДВ СК «Гардіан» мають позитивну оцінку. Компанія має достатній рівень забезпечення зобов'язань і ефективно використовує свої страхові резерви для виплати страхових виплат. Зростання страхових резервів компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки є позитивним фактором. Це означає, що компанія збільшує свої можливості для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків.

Також варто відзначити, що компанія має достатній рівень забезпечення зобов'язань, що перевищує нормативне значення. Це означає, що компанія має достатній рівень коштів, щоб виплатити страхові виплати у разі настання страхових випадків. Компанія ефективно використовує свої страхові резерви для виплати страхових виплат. Це означає, що компанія не витрачає зайвих коштів на виплату страхових виплат.

Інші активи, тобто кошти, які компанія використовує для своєї діяльності, але які не є власним капіталом або страховими резервами також мають місце у структурі фінансового капіталу досліджуваної СК.

Таблиця 2.12 - Оцінка окремих елементів фінансового капіталу ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки

Показники	2020р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2020р. проти 2022р.
Депозити в банках, тис.грн.	56 384	52 026	220 635	164251
Фінансові інвестиції всього, тис.грн	67 055	104 500	122 350	54705
з них:				
- ОВДП Міністерства фінансів України	66 437	103 881	81 615	14913
- облігації іменні відсоткові	0	0	13 900	13 900
- інвестиційні сертифікати іменні	0	0	26216	26216
- інструменти капіталу	618	619	619	1

Згідно з даними таблиці 2.12, всі окремі елементи фінансового капіталу ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки мають тенденцію до зростання. Депозити в банках компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2022 рік становлять 164251 тис.грн, що перевищує нормативне значення 10% від власного капіталу. Це означає, що компанія має достатній рівень ліквідності, щоб погашати свої короткострокові зобов'язання. Фінансові інвестиції в цінні папери компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2022 рік становлять 122350 тис. грн., що є значною частиною її активів.

Отже, окремі елементи фінансового капіталу ТДВ СК «Гардіан» мають позитивну оцінку. Компанія має достатній рівень ліквідності, щоб погашати свої короткострокові зобов'язання. Однак компанія має певний рівень ризику, пов'язаного з інвестиціями в цінні папери та довгостроковими активами.

Зростання всіх окремих елементів фінансового капіталу компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки є позитивним фактором. Це означає, що компанія розширює свою діяльність і збільшує свої можливості для отримання прибутку.

Також варто відзначити, що компанія має достатній рівень ліквідності, щоб погашати свої короткострокові зобов'язання. Це означає, що компанія має

достатньо коштів, щоб виконати свої зобов'язання перед кредиторами в разі потреби.

Однак компанія має певний рівень ризику, пов'язаного з інвестиціями в цінні папери та довгостроковими активами у 2022р.. Це означає, що компанія може втратити кошти в разі падіння цін на цінні папери або зміни умов на фінансовому ринку.

В ході дослідження ми зробили оцінку джерел фінансового капіталу досліджуваної страхової компанії (таблиця 2.13)

Таблиця 2.13- Оцінка джерел фінансового капіталу ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки

Показники	2020	2021	2022	Відхилення (+,-) 2020р. проти 2022р.
Власний капітал, тис.грн.	120 368	148 833	245 026	124658
Заборгованість, тис.грн.	31 142	38 213	21 395	814911
Чистий фінансовий результат, тис.грн.	1 393	28 465	13 003	11610

За даними таблиці 2.13, джерела фінансового капіталу мають тенденцію до зростання. Компанія має достатній рівень власного капіталу, щоб покривати свої зобов'язання. Компанія також має позитивний чистий прибуток, що дозволяє їй збільшувати свій власний капітал.

Власний капітал компанії за 2022 рік становить 245 млн. грн., що перевищує нормативне значення 50% від активів. Це означає, що компанія має достатній рівень капіталізації, щоб покривати свої зобов'язання власним капіталом.

Зростання власного капіталу компанії ТДВ СК «Гардіан» за 2020-2022 роки є позитивним фактором. Це означає, що компанія збільшує свої можливості для розвитку і розширення своєї діяльності.

Отже, компанія має достатній рівень фінансової стійкості та достатньо коштів, щоб виконати свої зобов'язання перед кредиторами в разі потреби,

отримує прибуток від своєї діяльності, а разом з тим має можливість збільшувати свій власний капітал і розвиватися.

В ході дослідження ми визначили сруктуру фінансового капіталу досліджуваної страхової компанії.

Таблиця 2.14. – Структура джерел фінансового капіталу ТДВ СК «Гардіан» у 2022р.

Джерело капіталу	Сума, тис.грн	Частка в загальній сумі капіталу, %
Власний капітал, всього	245 026	31,2
Зареєстрований капітал	100000	40,8
Капітал в дооцінках	99833	40,7
Нерозподілений прибуток	42056	17,2
Інші резерви	3137	1,3
<i>Довгострокові зобов'язання і забезпечення</i>	507960	64,5
<i>Поточні зобов'язання і забезпечення</i>	33743	4,2
Загальна сума капіталу	786 729	100

Отже, фінансовий капітал СК "Гардіан" складається з таких основних елементів: власний капітал -31,2 %, довгострокові та поточні зобов'язання та забезпечення – 68,8 %.

2.4. Організація управління фінансовим капіталом

Фінансовий капітал є одним з найважливіших ресурсів для будь-якої компанії. Він забезпечує можливість їй вести свою діяльність, розширюватися та розвиватися. Правильна організація управління фінансовим капіталом є ключем до фінансової стійкості та успіху компанії.

ТДВ СК «Гардіан» - це страхова компанія, яка працює на ринку України з 2007 року та показала позитивну фінансову динаміку свого розвитку. Така позитивна фінансова динаміка є результатом ефективної організації управління фінансовим капіталом у ТДВ СК «Гардіан». Компанія має чітко визначену

структуру управління фінансовими ресурсами, яка включає в себе спеціально створені підрозділи.

Розглянемо структура управління фінансовим капіталом ТДВ СК «Гардіан» у вигляді таблиці 2.15.

Таблиця 2.15. Структура управління фінансовим капіталом ТДВ СК «Гардіан»

Підрозділ	Відповідальність
Фінансовий департамент	Розробка фінансової стратегії, виконання фінансової стратегії, контроль фінансових показників
Департамент страхових резервів	Формування та управління страховими резервами
Департамент інвестицій	Управління інвестиційними активами

Фінансовий департамент є головним підрозділом з управління фінансовим капіталом. Він відповідає за розробку фінансової стратегії компанії, а також за її виконання. Фінансовий департамент також відповідає за контроль фінансових показників компанії, таких як прибуток, витрати, активи та зобов'язання.

Департамент страхових резервів відповідає за формування та управління страховими резервами компанії. Страхові резерви - це кошти, які компанія накопичує для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків.

Департамент інвестицій відповідає за управління інвестиційними активами компанії. Інвестиційні активи - це кошти, які компанія вкладає в різні фінансові інструменти, такі як акції, облігації, нерухомість та інші.

Ця структура управління фінансовим капіталом дозволяє ТДВ СК «Гардіан» ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами і забезпечувати свою фінансову стійкість.

Фінансовий департамент компанії розробляє фінансову стратегію, яка визначає цілі та завдання компанії в сфері фінансів. Ця стратегія включає в себе такі елементи:

- планування прибутку - визначення обсягу прибутку, який компанія прагне отримати в майбутньому.

- планування витрат - визначення обсягу витрат, які компанія буде здійснювати в майбутньому.
- планування інвестицій - визначення напрямків та обсягів інвестицій, які компанія буде здійснювати в майбутньому.

Фінансовий департамент компанії також відповідає за виконання фінансової стратегії. Для цього департамент розробляє бюджети та контрольні показники, які дозволяють відстежувати виконання фінансових планів.

Департамент страхових резервів компанії відповідає за формування та управління страховими резервами компанії. Страхові резерви - це кошти, які компанія накопичує для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків.

Департамент інвестицій компанії відповідає за управління інвестиційними активами компанії. Інвестиційні активи - це кошти, які компанія вкладає в різні фінансові інструменти, такі як акції, облігації, нерухомість та інші.

Основними напрямками управління фінансовим капіталом ТДВ СК «Гардіан» є розробка фінансової стратегії; формування та управління страховими резервами; управління інвестиційними активами; контроль фінансових показників.

Розробка фінансової стратегії є найважливішим напрямом управління фінансовим капіталом. Фінансова стратегія визначає, як компанія буде використовувати свої фінансові ресурси для досягнення своїх цілей.

Формування та управління страховими резервами також є важливим напрямом управління фінансовим капіталом страхової компанії. Страхові резерви повинні бути достатніми для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків.

Управління інвестиційними активами дозволяє компанії отримувати додатковий дохід і підвищувати свою фінансову стійкість. Компанія повинна диверсифікувати свої інвестиції, щоб мінімізувати ризики.

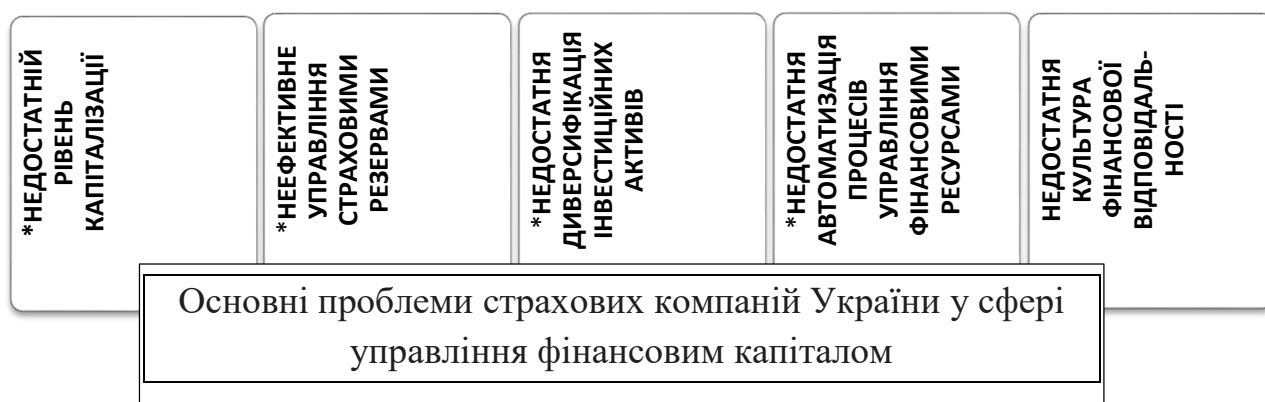
Контроль фінансових показників дозволяє компанії відстежувати виконання фінансової стратегії і своєчасно виявляти відхилення від планових показників. Це важливо для забезпечення фінансової стійкості компанії.

Для покращення управління фінансовим капіталом ТДВ СК «Гардіан» можна вжити таких заходів, зокрема, удосконалити систему управління ризиками; автоматизувати процеси управління фінансовими ресурсами; розвивати культуру фінансової відповідальності. Завдяки цим заходам компанія зможе підвищити ефективність управління своїми фінансовими ресурсами і забезпечити свою фінансову стійкість.

РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ КАПІТАЛОМ ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ГАРДІАН»

3.1. Визначення проблем у сфері управління фінансовим капіталом

У сфері управління фінансовим капіталом страхових компаній України існує ряд проблем, які негативно впливають на їхню фінансову стійкість. Досліджуючи суть цих проблем, ми згрупували їх та зобразили їх у вигляді рисунка 3.1. До основних проблем можна віднести: недостатній рівень капіталізації; неефективне управління страховими резервами; недостатня диверсифікація інвестиційних активів; недостатня автоматизація процесів управління фінансовими ресурсами; недостатня культура фінансової відповідальності.

*Рисунок 3.1. Основні проблеми у сфері управління фінансовим капіталом страхових компаній України**

*Власна розробка

Недостатній рівень капіталізації страхових компаній - це проблема, яка негативно впливає на їхню фінансову стійкість. Кількість капіталу, який має страхова компанія, визначає її здатність покрити свої зобов'язання перед страхувальниками у разі настання страхових випадків.

Недостатній рівень капіталізації страхових компаній означає, що вони не мають достатньо коштів для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків. Це може призвести до неплатоспроможності компанії, що негативно вплине на її клієнтів, а також на фінансову систему країни в цілому.

Причинами недостатнього рівня капіталізації страхових компаній можуть бути:

- нестабільний фінансовий стан компанії, що сприяє недостатньому рівню капіталізації через низькі доходи, високі витрати, непродуктивне використання фінансових ресурсів;
- неефективне управління страховими резервами, що може призводити до їхнього зменшення, що може негативно вплинути на фінансову стійкість компанії;
- недостатня диверсифікація інвестиційних активів, що підвищує ризик втрат у разі зміни ринкових умов, а це в свою чергу призводить до зменшення капіталу компанії.

Для вирішення проблеми недостатнього рівня капіталізації страхових компаній необхідно вжити наступні заходів:

- збільшення вимог до капіталізації страхових компаній, що дозволить підвищити мінімально допустимий рівень капіталу, який повинна мати страхова компанія;
- впровадження ефективних методів управління страховими резервами. страхові компанії повинні впровадити ефективні методи управління страховими резервами, які дозволять їм накопичувати достатню кількість коштів для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків;
- диверсифікація інвестиційних активів страхових компаній. страхові компанії повинні диверсифікувати свої інвестиційні активи, щоб мінімізувати ризик втрат у разі зміни ринкових умов;
- формування культури фінансової відповідальності. страхові компанії повинні формувати культуру фінансової відповідальності, щоб співробітники компанії розуміли важливість ефективного використання фінансових ресурсів.

Впровадження цих заходів дозволить підвищити фінансову стійкість страхових компаній України і забезпечити їхню ефективну діяльність.

Неефективне управління страховими резервами - це проблема, яка негативно впливає на фінансову стійкість страхових компаній. Страхові резерви - це кошти, які компанія накопичує для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків. Неefективне управління страховими резервами може призвести до їхнього зменшення, що може негативно вплинути на фінансову стійкість компанії [22].

Неефективне управління страховими резервами означає, що компанія не використовує їх ефективно для накопичення коштів для виплати страхових виплат. Це може бути пов'язано з такими факторами, як:

Неправильне визначення розміру страхових резервів. Страхова компанія повинна правильно визначати розмір страхових резервів, щоб мати достатньо коштів для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків. Неправильне визначення розміру страхових резервів може призвести до їхнього зменшення.

Непродуктивне використання страхових резервів. Страхова компанія може використовувати страхові резерви для непродуктивних цілей, таких як вкладення в низько дохідні активи або витрати на непотрібні операції. Це може призвести до зменшення страхових резервів [20].

Причинами неефективного управління страховими резервами можуть бути нестабільний фінансовий стан компанії; недостатня кваліфікація персоналу; недосконалість методів управління страховими резервами.

Для вирішення проблеми неефективного управління страховими резервами необхідно вжити таких заходів:

- страхові компанії повинні впровадити ефективні методи управління страховими резервами, які дозволять їм накопичувати достатню кількість коштів для виплати страхових виплат у разі настання страхових випадків;

- страхові компанії повинні підвищувати кваліфікацію персоналу, який відповідає за управління страховими резервами;

•страхові компанії повинні впровадити ефективний контроль за управлінням страховими резервами, щоб мінімізувати ризик помилок.

Впровадження цих заходів дозволить підвищити фінансову стійкість страхових компаній України і забезпечити їхню ефективну діяльність.

Недостатня диверсифікація інвестиційних активів у страхових компаніях України - це проблема, яка негативно впливає на їхню фінансову стійкість. Диверсифікація інвестиційних активів дозволяє мінімізувати ризик втрат у разі зміни ринкових умов. Недостатня диверсифікація інвестиційних активів може призвести до значних втрат для страхових компаній, що може негативно вплинути на їхню фінансову стійкість [17].

Недостатня диверсифікація інвестиційних активів означає, що страхові компанії вкладають свої інвестиційні активи в невелику кількість інструментів або секторів економіки. Це підвищує ризик втрат у разі зміни ринкових умов. Наприклад, якщо страхова компанія вкладає свої інвестиційні активи в основному в акції, то вона може зазнати значних втрат у разі падіння фондового ринку.

Причинами недостатньої диверсифікації інвестиційних активів у страхових компаніях України можуть бути нестабільний фінансовий стан компанії; недостатня кваліфікація персоналу; недосконалість методів управління інвестиційними активами.

Для вирішення проблеми недостатньої диверсифікації інвестиційних активів необхідно вжити таких заходів:

- підвищення кваліфікації персоналу.
- впровадження ефективних методів управління інвестиційними активами.
- впровадження ефективного контролю за управлінням інвестиційними активами.
- впровадження цих заходів дозволить підвищити фінансову стійкість страхових компаній України і забезпечити їхню ефективну діяльність;
- вкладати в різні типи активів, такі як акції, облігації, нерухомість, грошові кошти; вкладати в активи різних секторів економіки та в активи різних країн і

регіонів; використовувати такі інструменти диверсифікації, як хеджування та страхування ризиків.

Недостатня автоматизація процесів управління фінансовими ресурсами у страхових компаніях України - це проблема, яка негативно впливає на їхню ефективність. Ручні процеси управління фінансовими ресурсами є неефективними і можуть призвести до помилок.

Недостатня автоматизація процесів управління фінансовими ресурсами означає, що страхові компанії використовують ручні процеси для виконання таких завдань, як обробка страхових полісів; виплата страхових виплат; управління страховими резервами; управління інвестиційними активами. Ці процеси є трудомісткими і вимагають значного часу та зусиль. Крім того, вони схильні до помилок.

Причинами недостатньої автоматизації процесів управління фінансовими ресурсами у страхових компаніях України є нестача фінансування; недостатня кваліфікація персоналу; небажання змін.

Для вирішення проблеми недостатньої автоматизації процесів управління фінансовими ресурсами необхідно вжити такі основні заходи, зокрема як: збільшення фінансування; підвищення кваліфікації персоналу; проведення інформаційної кампанії. Впровадження цих заходів дозволить підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами страхових компаній України [30].

Для підвищення ефективності автоматизації процесів управління фінансовими ресурсами страхові компанії можуть вжити додаткові заходи: вибрати правильне програмне забезпечення; впровадити ефективні процеси управління змінами; надавати підтримку співробітникам.

Автоматизація процесів управління фінансовими ресурсами є важливим кроком для підвищення ефективності діяльності страхових компаній України. Впровадження автоматизації дозволить страховим компаніям скоротити витрати, підвищити продуктивність і мінімізувати ризик помилок.

Недостатня культура фінансової відповідальності у страхових компаніях України - це проблема, яка негативно впливає на їхню фінансову стійкість. Культура фінансової відповідальності передбачає, що всі співробітники компанії розуміють важливість ефективного використання фінансових ресурсів і дотримуються фінансової дисципліни.

Недостатня культура фінансової відповідальності означає, що співробітники страхових компаній не розуміють важливості ефективного використання фінансових ресурсів і не дотримуються фінансової дисципліни. Це може призвести до таких проблем, як непродуктивне використання фінансових ресурсів; збільшення витрат; зниження доходів; зниження фінансової стійкості [16].

Причинами недостатньої культури фінансової відповідальності у страхових компаніях України можуть бути: недостатнє навчання співробітників; недосконалі системи контролю; небажання керівництва компанії.

Для вирішення проблеми недостатньої культури фінансової відповідальності у страхових компаніях України необхідно вжити таких заходів, зокрема, покращення навчання співробітників, впровадження ефективних систем контролю, залучення керівництва компанії. Впровадження цих заходів дозволить підвищити фінансову стійкість страхових компаній України.

Для підвищення культури фінансової відповідальності у страхових компаніях України можна вжити таких заходів як розробка кодексу поведінки, проведення інформаційних кампаній; заохочення співробітників.

Культура фінансової відповідальності є важливою складовою ефективної діяльності страхових компаній. Впровадження заходів щодо її підвищення дозволить страховим компаніям України підвищити свою фінансову стійкість і забезпечити її довгострокову успішність.

ТДВ СК «Гардіан» в даний час не має суттєвих проблем в управлінні фінансовим капіталом, проте фінансовим експерти та аналітики компанії здійснюючи фінансовий моніторинг і контролінг орієнтуються на такі можливі проблеми: недостатній рівень власного капіталу; неефективне використання

активів; недостатній контроль за ризиками, що може призвести до фінансових втрат компанії. Щоб уникнути проблем у сфері управління фінансовим капіталом, СК "Гардіян" повинна постійно проводити аналіз своєї фінансової діяльності і впроваджувати заходи щодо їх усунення. Компанія повинна також регулярно проводити стрес-тестування своєї діяльності, щоб оцінити її стійкість до різних негативних сценаріїв.

3.2. Розробка рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовим капіталом

Вважаємо за доцільне рекомендувати загальну Концепцію вдосконалення управління фінансовим капіталом страхової компанії, яка передбачає такі основні складові, які забезпечать вирішення досліджених проблем, зазначених у попередньому питанні. Вказана Концепція повинна включати наступні напрями:

- підвищення рівня капіталізації;
- удосконалення управління страховими резервами;
- диверсифікація інвестиційних активів.
- автоматизація процесів управління фінансовими ресурсами.
- формування культури фінансової відповідальності.

Впровадження цих заходів дозволить страховим компаніям підвищити свою фінансову стійкість і забезпечити її довгострокову успішність.

Конкретні заходи, які можуть бути впроваджені страховими компаніями для вдосконалення управління фінансовим капіталом, можуть відрізнятися в залежності від розміру компанії, її спеціалізації, ринкової ситуації та інших факторів. Однак загальна концепція, описана вище, може бути використана в якості основи для розробки програми вдосконалення управління фінансовим капіталом.

Для вдосконалення управління фінансовим капіталом страхових компаній рекомендуємо модель вдосконалення управління фінансовим капіталом страхової компанії, яка повинна базуватися на наступних принципах:

- системність, оскільки процес вдосконалення управління фінансовим капіталом є комплексним завданням, яке вимагає узгодженої діяльності всіх підрозділів компанії;
- конкретизація, оскільки заходи з вдосконалення управління фінансовим капіталом повинні бути конкретними і спрямованими на вирішення конкретних проблем;
- ефективність, оскільки заходи з вдосконалення управління фінансовим капіталом повинні бути ефективними і приводити до реального підвищення фінансової стійкості компанії.

Ці параметри ми застосували до формування концепції вдосконалення управління фінансовим капіталом ТДВ СК «Гардіан», яка повинна орієнтуватися на такі напрями:

1. на підвищення рівня капіталізації за рахунок збільшення статутного капіталу, залучення додаткового капіталу від інвесторів, випуску облігацій; удосконалення управління страховими резервами;
2. для удосконалення управління страховими резервами ТДВ СК «Гардіан» може впровадити такі заходи як впровадження ефективних методів оцінки ризиків; розробка систем контролю за використанням резервів; підвищення кваліфікації персоналу, відповідального за управління резервами; диверсифікація інвестиційних активів;
3. для диверсифікації інвестиційних активів ТДВ СК «Гардіан» може вкладатися в різні типи активів, сектори економіки і країни;
4. для підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами ТДВ СК «Гардіан» може впровадити новітні автоматизовані системи;
5. для формування культури фінансової відповідальності ТДВ СК «Гардіан» може впровадити такі заходи як програми навчання співробітників; системи контролю; заохочення співробітників, які дотримуються фінансової дисципліни.

Ця Концепція дала нам можливість сформулювати Модель підвищення рівня капіталізації ТДВ СК «Гардіан» у 2024 році за рахунок збільшення статутного капіталу. Для цього ми вирішили спланувати збільшення статутного капіталу

ТДВ СК «Гардіан» на 2%, що дозволить компанії збільшити свій капітал та покращити фінансову стійкість. Це можна досягти за рахунок таких джерел:

1. збільшення внесків засновників - це найбільш поширений спосіб збільшення статутного капіталу(для цього засновники компанії повинні внести додаткові кошти в статутний капітал);

2. залучення додаткового капіталу від інвесторів (випустивши облігації)

3. збільшення статутного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку (для цього необхідно провести загальні збори засновників і прийняти рішення про збільшення статутного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку).

У випадку з ТДВ СК «Гардіан» найбільш ймовірним способом збільшення статутного капіталу є збільшення внесків засновників. Цей спосіб є найбільш простим і не вимагає додаткових витрат.

Таблиця 3.1. - Рекомендаційний план заходів щодо удосконалення управління фінансовим капіталом через підвищення рівня капіталізації ТДВ СК «Гардіан» у 2024 році

Статус	Захід	Термін виконання	Відповідальний
Планується	Збільшення статутного капіталу на 2%	До 31 грудня 2024 року	Правління
Планується	Залучення додаткового капіталу від інвесторів	До 31 грудня 2024 року	Правління
Планується	Випуск облігацій	До 31 грудня 2024 року	Правління
Виконується	Удосконалення управління страховими резервами	Постійне	Відділ управління страховими резервами

Ефективність реалізації плану підвищення рівня капіталізації ТДВ СК «Гардіан» буде оцінюватися за такими параметрами:

1. Збільшення розміру статутного капіталу.
2. Збільшення розміру власного капіталу.
3. Покращення фінансової стійкості компанії.

Реалізація плану підвищення рівня капіталізації ТДВ СК «Гардіан» дозволить компанії збільшити свій капітал та покращити фінансову стійкість. Це, в свою чергу, дозволить компанії більш ефективно конкурувати на страховому ринку та збільшити свою прибутковість.

Таблиця 3.2. - Прогнозування впливу підвищення рівня капіталізації на фінансові показники ТДВ СК «Гардіан» у 2024 році

Показник	Фактичні дані 2022 року	Планова величина на 2024 рік (збільшення на 2%)	Відхилення (+,-), Планової величини від фактичної
Статутний капітал, тис.грн.	100 000	102 000	2 000
Власний капітал, тис.грн	245 026	249926	4900
Рентабельність активів	10%	11%	1
Рентабельність капіталу	15%	16%	1

Збільшення статутного капіталу на 2% призведе до збільшення власного капіталу компанії на 4900 тис.грн. Це, в свою чергу, покращить платоспроможність компанії та збільшить її рентабельність активів і капіталу.

Збільшення власного капіталу компанії також дозволить їй збільшити обсяг страхових премій, які вона може прийняти. Це, в свою чергу, призведе до збільшення прибутку компанії.

Отже, у разі успішної реалізації плану підвищення рівня капіталізації ТДВ СК «Гардіан» зможе досягти таких фінансових показників у 2024 році:

- статутний капітал - 102 000 000 грн.;
- власний капітал - 249926000 грн.;
- рентабельність активів - 11%;
- рентабельність капіталу - 16%.

Такі показники будуть на 2% вищими, ніж фактичні показники за 2022 рік. Це дозволить компанії увійти в 2025 рік з міцною фінансовою позицією і забезпечити подальший розвиток.

Окрім того, для досліджуваної страхової компанії є доцільним:

- врахування нових тенденцій у страховому бізнесі. наприклад, розвиток нових страхових продуктів і послуг, зміна поведінки споживачів, вплив технологій на страховий бізнес і т.д.;

- постійний моніторинг наявних проблем управління фінансовим капіталом у страховій компанії, зокрема, ефективності використання капіталу для виконання страхових зобов'язань та впливу фінансових інструментів на фінансову стійкість страхової компанії.

ВИСНОВКИ

1. Управління фінансовим капіталом страхової компанії є важливим завданням, від успішного вирішення якого залежить фінансова стійкість і конкурентоспроможність. Основні завдання управління фінансовим капіталом страхової компанії - забезпечення достатнього рівня власного капіталу для виконання страхових зобов'язань, оскільки від достатності капіталу залежить її фінансова стійкість і здатність виконувати страхові зобов'язання перед клієнтами.
2. Елементи фінансового капіталу страхової компанії класифікуються за різними ознаками, що дозволяє краще зрозуміти його структуру і роль у діяльності страхової компанії. Власний капітал є основним джерелом фінансових ресурсів страхової компанії. Він формується за рахунок статутного капіталу, додаткового капіталу, резервного капіталу та нерозподіленого прибутку. Власний капітал є найбільш стійким джерелом фінансових ресурсів, оскільки не підлягає поверненню кредиторам. Позиковий капітал є додатковим джерелом фінансових ресурсів страхової компанії. Він формується за рахунок кредитів та облігацій. Позиковий капітал є менш стійким джерелом фінансових ресурсів, оскільки підлягає поверненню кредиторам.
3. Об'єктом дослідження було обрано Товариство з додатковою відповідальністю «Гардіан» - страхову компанію, яка надає широкий спектр страхових послуг в Україні. Компанія була заснована в 2007 році і має ліцензію на здійснення страхової діяльності в Україні. Основні види діяльності ТДВ «Гардіан» охоплюють страхування життя, страхування майна, страхування транспорту, страхування від нещасних випадків, страхування медичне, страхування вантажів, страхування відповідальності.
4. Ми комплексно оцінили діяльність всієї структури страхової компанії, яка вважається на ринку страхових послуг перспективною страховою компанією та має потенціал для подальшого зростання. Компанія пропонує широкий спектр страхових послуг, а також має хороші фінансові показники. Для цього

здійснимо порівняльну характеристику діяльності страхової компанії ТДВ страхової компанії «Гардіан» за 2022 рік. До ТОП-5 страхових компаній України за обсягом страхових премій за 2022 рік входять УНІКА, АРХ, Страхова Група «ТАС», Інго, VUSO - компанії займають близько 50% ринку страхових послуг в Україні. У порівнянні з ТДВ страхової компанії «Гардіан», ці компанії є більшими і мають більший досвід роботи на ринку. Вони також пропонують більш широкий спектр страхових послуг і мають більш розвинену мережу філій. Однак ТДВ страхова компанія «Гардіан» є молодішою компанією, яка швидко зростає. Компанія має потенціал для того, щоб зайняти більш значущу частку ринку в майбутньому. Комплексна фінансова оцінка діяльності ТДВ страхової компанії «Гардіан» показує, що компанія є фінансово стабільною і ефективною. Компанія має потенціал для подальшого зростання і розвитку.

5. ТДВ страхова компанія «Гардіан» має мережу з 26 філій в Україні. Мережа філій ТДВ СК Гардіан є важливим елементом системи продажів та обслуговування клієнтів компанії. Філії компанії розташовані в усіх регіонах України, що дозволяє їй надавати послуги страхування в найкоротші терміни та максимально близько до клієнтів. Філії ТДВ СК Гардіан здійснюють наступні основні види діяльності: продаж страхових продуктів та послуг; консультування клієнтів щодо страхових продуктів та послуг; врегулювання страхових збитків.
6. Здійснивши дослідження щодо оцінки фінансової діяльності страхової компанії ТДВ СК «Гардіан» на основі даних за 2020-2022 роки, ми стверджуємо, що вона провадиться позитивно. Компанія має достатній рівень ліквідності, капіталізації та забезпечення зобов'язань. Компанія також ефективно управляє фінансовими, кредитними, ринковими та операційними ризиками. Компанія ТДВ СК «Гардіан» має фінансово стійку структуру і ефективно управляє ризиками.
7. В ході дослідження ми зробили оцінку джерел фінансового капіталу досліджуваної страхової компанії і виявили, що джерела фінансового

капіталу мають тенденцію до зростання. Компанія має достатній рівень власного капіталу, щоб покривати свої зобов'язання. Компанія також має позитивний чистий прибуток, що дозволяє їй збільшувати свій власний капітал.

8. Фінансовий капітал СК "Гардіан" складається з таких основних елементів: власний капітал -31,2 %, довгострокові та поточні зобов'язання та забезпечення – 68,8 %. Компанія має достатній рівень фінансової стійкості та достатньо коштів, щоб виконати свої зобов'язання перед кредиторами в разі потреби, отримує прибуток від своєї діяльності, а разом з тим має можливість збільшувати свій власний капітал і розвиватися.
9. Позитивна фінансова динаміка є результатом ефективної організації управління фінансовим капіталом у ТДВ СК «Гардіан». Компанія має чітко визначену структуру управління фінансовими ресурсами, яка включає в себе спеціально створені підрозділи: фінансовий департамент, департамент страхових резервів, департамент інвестицій. Ця структура управління фінансовим капіталом дозволяє ТДВ СК «Гардіан» ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами і забезпечувати свою фінансову стійкість.
10. ТДВ СК «Гардіан» в даний час не має суттєвих проблем в управлінні фінансовим капіталом, проте фінансовим експерти та аналітики компанії здійснюючи фінансовий моніторинг і контролінг орієнтуються на такі можливі проблеми: недостатній рівень власного капіталу; неефективне використання активів; недостатній контроль за ризиками, що може призвести до фінансових втрат компанії. Щоб уникнути проблем у сфері управління фінансовим капіталом, СК "Гардіан" повинна постійно проводити аналіз своєї фінансової діяльності і впроваджувати заходи щодо їх усунення. Компанія повинна також регулярно проводити стрес-тестування своєї діяльності, щоб оцінити її стійкість до різних негативних сценаріїв.
11. Для вдосконалення управління фінансовим капіталом вважаємо за доцільне рекомендувати загальну Концепцію вдосконалення управління фінансовим

капіталом страхової компанії, яка передбачає такі основні складові, які забезпечать вирішення вищезгаданих проблем.

12. Запропонована Концепція дала нам можливість сформувати Модель підвищення рівня капіталізації ТДВ СК «Гардіан» у 2024 році за рахунок збільшення статутного капіталу. Для цього ми спланували збільшення статутного капіталу ТДВ СК «Гардіан» на 2%, що дозволить Збільшення статутного капіталу на 2% призведе до збільшення власного капіталу компанії на 4900 тис.грн Це, в свою чергу, покращить платоспроможність компанії та збільшить її рентабельність активів і капіталу. Окрім того, для досліджуваної страхової компанії є доцільним: врахування нових тенденцій у страховому бізнесі. наприклад, розвиток нових страхових продуктів і послуг, зміна поведінки споживачів, вплив технологій на страховий бізнес і т.д.; постійний моніторинг наявних проблем управління фінансовим капіталом у страховій компанії, зокрема, ефективності використання капіталу для виконання страхових зобов'язань та впливу фінансових інструментів на фінансову стійкість страхової компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабан В. С. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2002. - С. 234/
2. Бондаренко О. В., Кучер В. В. Особливості управління фінансовим капіталом страхових компаній в Україні. // Вісник Київського національного економічного університету. Серія "Менеджмент". – 2021. – № 2. – С. 12-19.
3. Бондаренко О. В., Кучер В. В. Управління фінансовим капіталом страхових компаній. Навчальний посібник. – К.: Ліра-К, 2020. – 288 с.
4. Гайдуцька О. А., Корнієнко Н. В. Страхова діяльність як джерело формування фінансового капіталу компанії. // Страховий бізнес. – 2020. – № 6. – С.
5. Вовк Г.В. Управління фінансовим капіталом страхових компаній: навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2019. - 288 с.
6. Грабчак А. В., Гребенюк О. В. Ефективність управління фінансовим капіталом страхових компаній. // Вісник Київського національного економічного університету. Серія "Менеджмент". – 2022. – № 1. – С. 10-17.
7. Грабчак А. В., Гребенюк О. В. Управління фінансовим капіталом страхових компаній. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 240 с.
8. Гавенді О.М. Управління фінансовим капіталом страхових компаній: теорія та практика: монографія. - К.: КНУБА, 2018. - 320 с.
9. Дмитрієв О. В. Управління фінансовим капіталом страхових компаній. Навчальний посібник. – К.: Знання, 2019. – 256 с.
10. Дмитрієв О. В., Ярошенко О. О. Страхові резерви як основа фінансової стійкості страхових компаній. // Страховий бізнес. – 2022. – № 3. – С. 24-31.
11. Ковальов В. В. Теорія грошей і кредиту. - К.: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2008. - С. 265/
12. Коваленко О. М., Міщенко В. М. Страховий портфель як фактор фінансової стійкості страхових компаній. // Страховий бізнес. – 2021. – № 5. – С. 10-17.

13. Кононенко О. М., Міщенко В. М. Управління фінансовим капіталом страхових компаній. Навчальний посібник. – К.: Ліра-К, 2020. – 264 с.
14. Кучеренко В. А., Гнатюк О. В. Страховий менеджмент як основа управління фінансовим капіталом страхових компаній. // Вісник Київського національного економічного університету. Серія "Менеджмент". – 2020. – № 3. – С. 12-19.
15. Кучеренко М. І. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2008. - С. 225
16. Левченко В. В. Інвестиційна діяльність страхових компаній як фактор підвищення їх фінансової стійкості. // Страховий бізнес. – 2022. – № 4. – С. 10-
17. Левченко В. В. Страховий менеджмент. Навчальний посібник. – К.: ІСД НАН України, 2018. – 240 с.
17. Міщенко В. М., Коваленко О. М., Кучер В. В. Управління фінансовим капіталом страхових компаній. Навчальний посібник. – К.: Ліра-К, 2019. – 240 с.
18. Міщенко В. М., Коваленко О. М., Кучер В. В. Управління фінансовим капіталом страхових компаній в умовах фінансової нестабільності. // Вісник Київського національного економічного університету. Серія "Менеджмент". – 2021. – № 4. – С. 10-17.
19. Оленченко В. Г. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2008. - С. 224.
20. Остапенко М. А., Бондаренко О. В. Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку. // Страховий бізнес. – 2020. – № 5. – С. 10-17.
21. Проняков О. М. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2008. - С. 223
22. Рибалко В. О., Скрипник І. В. Страхові резерви як джерело формування фінансового капіталу страхових компаній. // Страховий бізнес. – 2021. – № 4. – С. 10-17.
23. Скрипник І. В., Рибалко В. О. Страховий менеджмент. Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2018. – 240 с.

24. Скрипник І. В., Рибалко В. О. Страховий портфель як фактор фінансової стійкості страхових компаній. // Вісник Київського національного економічного університету. Серія "Менеджмент". – 2020. – № 4. – С. 10-17.
25. Ткаченко В. П. Страховий менеджмент як основа управління фінансовим капіталом страхових компаній. // Страховий бізнес. – 2021. – № 3. – С. 10-17.
26. Ткаченко В. П. Страховий менеджмент. Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2017. – 272 с.
27. Управління фінансовим капіталом страхових компаній: підручник / за ред. О. О. Ярошенко. – К.: КНЕУ, 2018. – 432 с.
28. Управління фінансовим капіталом страхових компаній: підручник / за ред. В. А. Кучеренка. – К.: КНЕУ, 2017. – 432 с.
29. Управління фінансовим капіталом страхових компаній: підручник / за ред. М. А. Остапенка. – К.: ІСД НАН України, 2018. – 432 с.
30. Ярошенко О. О., Кучеренко В. А., Остапенко М. А. Управління фінансовим капіталом страхових компаній: сучасні тенденції та перспективи розвитку - та ін. // Вісник Київського національного економічного університету. Серія "Менеджмент". – 2022. – № 2. – С. 12-19.
31. Ярошенко О. О. Страхові резерви як основа фінансової стійкості страхових компаній. - Страховий бізнес. – 2022. – № 2. – С. 10-17.
32. Ярошенко О. О., Кучеренко В. А. Страховий портфель як фактор фінансової стійкості страхових компаній. // Страховий бізнес. – 2022. – № 1. – С. 10-17.
33. Ярошенко О. О., Остапенко М. А. Страховий менеджмент як основа управління фінансовим капіталом страхових компаній. // Страховий бізнес. – 2022. – № 4. – С. 10-17.
34. Фінансова звітність ТДВ СК Гардіан за 2020-2022 роки Режим доступу: <https://grdn.com.ua/zvitnist/> (дата звернення 10.10.2023 р.)
35. Під час дії воєнного стану ринок страхування продовжує працювати – результати опитування. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/pid-chas-diyi-voyennogo-stanu-rinokstrahuvannya-prodovjuye-pratsyuvati--rezultati-opituvannya> (дата звернення: 19.09.2023).